Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1928 ЙИЛ 11 ДЕКАБРДАН ЧИҚА БОШЛАГАН • № 158 (9654). • 1989 йил 24 август • пайшанба • Баҳоси 3 тийин.

55 ЦЕНТНЕРДАН ДОН

БЕКОБОД: Районда дон учун ўстирилган маккажўхори ҳосилини йиғиштириб олишни тезлаштириш мақсадида махсус ўрим-йиғим-техника отрядлари тузилган эди. Айни кунларда бу отрядлар юксак унум билан ишлатилмоқда.

Бу соҳада айниқса, «КПСС XXV съезди» совхозида ишлар жадал бормоқда. Мавжуд 15 та техникадан тўла қувват билан фойдаланмоқдалар.

Бу йил хўжалик маккажўхорикорлари 200 гектар майдонда деҳқончилик қилдилар. Ҳосилдорликни 40 центнерга, ялпи хирмонни 800 тоннага етказиш кўзда тутилган.

— Аммо дастлабки ҳисоб-китоблар кўзланганидан зиёд ҳосил етиштирилганини кўрсатмоқда, — дейди ўрим-йиғим-техника отряди бошлиғи, совхоз бош инженери Фозилжон Ҳамроқулов. — Бунга Гулали Худойназаров бошлиқ пудратчи оила эришаётган натижалар мисолдир. Бу оила аъзолари ўзларига бириктилган 24 гектар майдоннинг ҳар гектаридан пландаги 41 центнер ўрнига 55 центнердан дон йиғиштириб олмоқдалар. Хўжалигимиз далаларида 2 та «Херсонец» комбайни ишлаяпти. Улар билан кунига 20 гектар майдондаги маккажўхори ўриб-йиғилмоқда.

●

5 СЕНТЯБРГАЧА ДАВОМ ЭТАДИ

ШУ РАЙОНДАГИ «Ленинград» совхози пахтакорлари мўл ҳосил учун курашни кун сайин қизитмоқдалар. Бу борада Ражаб Эгамов бошқарувчилик қилаётган бўлим деҳқонлари барчага ибрат бўлишяпти. Улар бу йил 670 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 18 центнердан пахта етиштиришга аҳд қилганлар. 9 та бригада коллективи ва 15 пудратчи оила аъзолари ҳосил нишоналарини кўпайтириш учун барча имкониятларни ишга солмоқдалар. Қодир Ашуров, Деҳқон Бобомуродов, Абдулла Ҳожиев, Абдужаббор Жумабоев каби механизатор, сувчи ва чопиқчиларнинг фидокорона меҳнатлари туфайли ҳозирнинг ўзидаёқ ҳар туп ғўзада 8—9 тадан бўлиқ кўсак ҳосил қилинди.

Бўлимда ғўза қатор ораларига 7 марта ишлов берилди, 3 марта қондириб суғорилди.

Бу ерда ҳосил тўплаш билан биргаликда теримга ҳам пухта ҳозирлик кўрилмоқда. 5 та терим техникаси мавсумга шай қилиб қўйилди.

Бўлим пахтакорлари ғўза парваришини 5 сентябргача давом эттиришмоқчи.

Р. ЭСОНОВ.

Қайта қуриш йўллари бўйлаб

БИЗДА бутун фаолияти ижод қилиш, яратиш билан характерланадиган, ривожланишнинг ички резервларини биринчи галда ҳаракатга келтириш, қайта қуриш яратиб берган имкониятлардан тўла фойдаланишга интиладиган коллективлар анчагина. Шунинг учун ҳам қайта қуриш ташаббускорлари, йўл бошловчилари ва тажрибакорларининг ўз корхонаси, коллективи, шаҳри ва районини, пировард натижада бутун мамлакатнинг эгаси эканлигини намойиш қилувчиларнинг тажрибалари жуда қимматлидир.

Тошкент область партия комитети Марказий ва Ўзбекистон телевидениеси ҳамда радиоси, Марказий ва республика газеталарининг ўз мухбирларини ана шундай тажрибаларнинг айримлари билан таништирди.

«Время» ва «Ахборот» программалари, Марказий радио, «Правда», «Известия», «Социалистическая индустрия», «Строительная газета», «Советская торговля», «Новости» матбуот агентлиги, «Стройиздат» жамияти, «Ленин кичи» газетаси вакиллари бўлган журналистлар Олмалиқ шаҳридаги уйсозлик комбинати, рўзғор химияси заводи ва гўшт комбинатида, Пискент районидаги «Пискент» совхозининг сут заводида, Ўрта Чирчиқ районидаги Ким Пен Хва номли колхозда бўлдилар.

Мухбирлар хўжалик юритишнинг янги формаларини излаб топиш ҳаракатини, ижара муносабатларини жорий этиш ва кооперативларни ривожлантириш қандай бораётганлиги, социал муаммоларни ҳал этишни тезлаштириш, партия, совет ва хўжалик органлари ишини қайта қуриш йўллари қай йўсинда изланаётганлигини амалда кўриш имкониятига эга бўлдилар.

Область партия комитетининг биринчи секретари М. М. Мирқосимов журналистлар сафарига бошчилик қилди. Суҳбатларда Олмалиқ шаҳар, Пискент ҳамда Ўрта Чирчиқ район партия комитетларининг биринчи секретарлари А. Абдувосиқов, Т. Холбоев, Б. С. Камолов, шунингдек коллективларнинг партия ташкилотлари секретарлари ва раҳбарлари иштирок этдилар.

ОНА ВА БОЛА МАНФААТЛАРИНИ КЎЗЛАБ

Маълумки, СССР халқ депутатлари съезди ўзининг «СССР ички ва ташқи сиёсатининг асосий йўналишлари тўғрисида»ги қарорида ёш болали оналарга бериладиган отпускалар муддатини узайтириш зарурлигини баён этган эди. СССР Министрлар Совети ва ВЦСПС ана шу қарорга амал қилиб, 22 август куни қўшма қарор қабул қилдилар. Мазкур қарорга биноан болани парвариш қилиш учун қисман ҳақ тўланадиган отпуска муддати бола бир ярим ёшга етгунча узайтирилади. Мана шу муҳим социал тадбир қуйидаги муддатларда кучга киради:

Узоқ Шарқ ва Сибирь районларида, мамлакатнинг шимолий районларида (Карелия АССР ва Коми АССРда, Архангельск ва Мурманск областларида, шунингдек Вологда, Новгород ва Псков областларида — 1989 йилнинг 1 декабридан:

РСФСРнинг қолган районларида, Украина, Белоруссия, Молдавия ва Болтиқ бўйи республикалари районларида — 1990 йилнинг 1 июлидан;

Қозоғистон, Ўрта Осиё, Закавказье районларида — 1991 йилнинг 1 январидан.

Бундан ташқари, ҳамма жойда 1989 йилнинг 1 декабридан бошлаб болани парвариш қилиш учун иш ҳақи сақланмаган ҳолда бериладиган қўшимча отпуска муддати бола 3 ёшга етгунча узайтирилади. Мазкур қўшимча отпуска умумий ва узлуксиз стажга, шунингдек ихтисос бўйича иш стажига киради.

(ТАСС).

РЕДАКЦИЯГА КЕЛГАН ХАТЛАРДАН

• Таклифлар • Эътирозлар • Талаблар

ҚАРИЯЛАР НОМИДАН

ШАҲАР САРТАРОШХОНАЛАР ХИЗМАТИ КОМБИНАТИ ДИҚҚАТИГА

БИЗ бир группа уруш ва меҳнат ветеранлари, пенсионерлар редакцияга йўллаётган ушбу мактубимизда иккита таклиф билан мурожаат қилмоқдамиз. Новомосковское даҳасида яшовчилар учун анча қулайликлар яратилган: озиқ-овқат, мева—сабзавот дўконлари, маиший хизмат уйлари ишлаб турибди. Фақат маҳалла аҳлига сартарошхона етишмаяпти. Сартарошхона икки чақирим нарида — «Старт» стадиони олдида бор, у эса биз қарияларга узоқлик қилмоқда. У ерга борсангиз доимо узундан-узоқ навбат бўлади. Навбатсиз уста хизматидан фойдаланишимиз мумкин, гоҳида бунга виждонимиз йўл қўймайди. Биринчи таклифимиз: Новомосковское даҳасига сартарошхона керак. Мутасаддилар бу ерда план бажарилиши қийин деб сираям ўйлашмасин, чунки аҳоли кўп, усталарни зериктириб, бўш қўйишмайди.

Иккинчи таклифимиз: бизнинг даҳамизда сартарошхона қурилгунча, «Старт» стадиони олдидаги сартарошхонани тартибга солиш керак Не ҳасратда сартарошхонага боришимиз билан усталар бизни илиқ қарши олишмайди, соч-соқол олдирамиз десак, «лезвия йўқ»—дейишади, баъзан ярим соатлаб чой ичиб ўтиришади. Қаттиқ-қуттуқ гапиришга истиҳола қиласан. Ўзларининг эса фаросатлари етмайди. Охиргиси, сартарошхонада малакали усталар бўлса-ю, бизга кўнгилдагидек хизмат кўрсатишса.

Рихсихўжа ИСМОНХЎЖАЕВ.

(жами 15 имзо).

ПАШШАГА ТАЛАНМАСА...

ОБЛАСТЬ САНИТАРИЯ-ЭПИДЕМИОЛОГИЯ СТАНЦИЯСИ ДИҚҚАТИГА

ОДАМЛАРНИНГ соғлом, бардам юриши учун атроф—муҳитнинг озодагарчилиги ҳам муҳим ўрин тутади. Келес шаҳридаги автостанциядан бошлаб, уёғига кўчаларга қараб бўлмайди. Ҳар ер-ҳар ерда чиқиндилар уюлиб ётибдики, уларга кўзингиз тушиши билан кўнглингиз беҳузур бўлиб кетади. Сал наридаги бозор ичида мева-чевалар сотилаётган жойлар атрофи аҳлатларга тўла. 33-магазинга киринг-а, ҳаммаёқ пашша. Унинг ён атрофига қараб бўлмайди, аҳлатлардан чиқаётган қўланса ҳидлар димоғингизни ёриб юборай дейди. Гўшт дўкони атрофидаги пашшалар қора булутга ўхшайди, гўштларни эса пашшалар талаб ётибди. Ҳеч бўлмаганда гўштни дока билан ўраб қўйиш дўкондорларнинг ҳаёлларига келмайди ҳам. Яна ана шундай шароитда кооператив ошхоналарнинг кўплигига ҳайронсан. Бу ҳақда шаҳар матлубот жамияти раҳбарларига айтсак улар пинакларини бузмайдилар. Хуллас бу тартибсизликлар учун ким жавобгар эканлигини билолмай қолдик.

Турғун САФАРОВ,
Келес шаҳри.

АРЗИМАГАН ИШНИНГ ТАШВИШИ

Бундан бир неча йил олдин ёнимиздан оқиб ўтадиган «Ўнг соҳил» канали таъмирланиб, қирғоқлари бетонлаштирилди, шу билан маҳалламиздан файз ҳам кетди. Сувнинг ўзани ўзгартирилгани учун эски кўчамиз ўрнига уйлар тушди, янгисида эса симчироқлар йўқ, ҳатто шағал ётқизилмаган. Энг ёмони — тунги сменада ишлайдиган қиз-жувонларимизнинг қоронғуда қайтишига қийин бўлаяпти, улар келаётганларида безориларга учраган пайтлар бўлди. Хонадонларимизга ўғрилар тушадиган бўлиб қолди.

Шу арзимаган иш учун Октябрь район Совети ижроия комитети ободонлаштириш бошқармасига уч йилдан бери мурожаат қиламиз, лекин фойдаси бўлмаяпти. Ниҳоят, маҳалла активларининг даъвати билан сизларга мурожаат қилаяпмиз. Бу хат Октябрь район «9-Тахтапул» маҳалласи аҳли номидан ёзилди.

Э. ҒУЛОМОВ.

БАЙНАЛМИЛАЛ БРИГАДА

Ғалаба районидаги «Победа» колхозининг Владимир Дюгай бошчилик қилаётган бригадасини ҳамма байналмилал коллектив, деб атайди. Корейс — Трофим Пак, қозоқ Қурол Қарибоев, ўзбек — Олим Толиповлар қўлни-қўлга бериб, меҳнат қилиб, 110 гектар майдонда пахтадан мўл ҳосил етиштириш учун курашмоқдалар.

Байналмилал бригада аъзолари шу кунгача ғўза қатор ораларида 5 марта ишлов ўтказдилар, 3 сувдан чиқардилар. Ҳар бир туп ғўзада 6—7 тадан кўсак санаш мумкин. Улар ҳар гектар майдонда 28,7 центнердан ҳосил етиштириш учун астойдил ҳаракат қилмоқдалар.

Чиноз районидаги «Октябрь 40 йиллиги» колхозининг Зироҳат Эгамбердиева бошчилик қилаётган бригадаси пахтакорлари 82 гектар майдонда деҳқончилик қилмоқдалар. Ҳосилдорликни 29,3 ўрнига 33 центнерга етказиш учун курашаётган коллектив ғўза қатор ораларига 6 ишлов беришни туталлади.

Механизатор Абдукарим Норқулов ишни сифатли бажариб бошқаларга ибрат бўлди.

Комил Ўринбоев, Комил

ОЛТИНЧИ ИШЛОВ

Зокиров сингари сувчилар ниҳолларни оби-ҳаётга қондириб суғораётган бўлсалар, Мақсуда Алибоева, Каромат Норқўзиева, Гавҳар Мамбекова, Махбуба Қосимова сингари аъзолар ғўза қатор ораларида биронта бегона ўт бўлмаслиги, чилпишни сифатли ўтказиш учун ҳаракат қилмоқдалар.

О. НУРУШЕВ.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумида

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми партия, совет ва хўжалик органларида кўп йил самарали ишланганлиги учун Ўзбекистон ССР давлат агросаноат комитети раисининг ўринбосари ўртоқ **Владимир Александрович Коротконн** Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотлади;

* * *

Кўп йиллик самарали меҳнати, Тошкент шаҳри аҳолисига маиший хизмат кўрсатишни такомиллаштириш ва ривожлантириш ишига шахсий ҳисса қўшганлиги, жамоат ишида фаол қатнашганлиги учун «Ташкомиссионторг» директори ўртоқ **Париқ Ҳабибуллаевич Йўлдошевга** «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган маиший хизмат соҳаси ходими» фахрий унвони берди;

* * *

Кўп йиллик ҳалол меҳнати, ўзбек ҳужжатли киносини ривожлантиришдаги хизматлари ва жамоат турмушида фаол қатнашганлиги учун Ўзбекистон илмий-оммабоп ва ҳужжатли фильмлар киностудиясининг кинорежиссёри ўртоқ **Румия Усмоновна Шарипжоновага** «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган маданият ходими» фахрий унвони берди;

* * *

Кўп йиллик ҳалол меҳнати, касб маҳорати, ўзбек ҳужжатли киносини ривожлантиришга шахсий ҳисса қўшганлиги учун Ўзбекистон илмий-оммабоп ва ҳужжатли фильмлар киностудиясининг кинооператори ўртоқ **Шоасқар Ниғматович Шомаҳмудовни** Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотлади;

* * *

Молия органларида кўп йиллик самарали ишлаганлиги, иқтисодий ва молиявий назорат даражасини такомиллаштиришдаги, ёш мутахассисларни тайёрлаш ва тарбиялашдаги хизматлари учун Тошкент шаҳар Собир Раҳимов район ижроия комитети молия бўлимининг мудири ўртоқ **Замон Мустафоевич Беққулбековга** «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган иқтисодчи» фахрий унвони берди;

* * *

Кўп йиллик самарали ижодий фаолияти, Ўзбекистон театр санъатини тарғиб қилишга шахсий ҳисса қўшганлиги учун Ўзбекистон театр арбоблари союзи театр — экспериментал комбинатининг фотомухбири ўртоқ **Комил Гарипович Ромеевни** Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотлади.

● ОЗИҚ-ОВҚАТ ПРОГРАММАСИ: БАЖАРИШНИ ҚАНДАЙ ТЕЗЛАШТИРИШ КЕРАК?

ЁЛҒИЗ ОТНИНГ ДОНҒИ ЧИҚМАС

«ЛЕНИНГРАД» колхози сабзавоткорлари бу йил 379 гектар майдонда деҳқончилик қилдилар. Лекин кўп қийинчиликларни енгишга тўғри келмоқда. Сабаби апрель ойида бўлиб ўтган кучли совуқ туфайли асосий майдонларда кўчатларни қайта экишга мажбур бўлдилар. Ишлар анча орқага сурилди. Деҳқонларга балли, улар тажриба ва маҳоратларини ишга солдилар. Экин қатор ораларига вақтида сифатли ишлов бердилар. Айниқса, озиқлантиришда маҳаллий ўғитдан самарали фойдаландилар. Хуллас, мўл ҳосил етиштириш учун барча имкониятлар сафарбар этилди.

Маҳсулот мўл бўлди-ю, бироқ кеч етилди. Лекин шунга қарамай ҳозиргача 4 минг тоннага яқин сабзавот топширилди. Эртаги карамдан пландаги 2 минг тонна ўрнига 2618 тонна сифатли маҳсулот йиғиштириб олинди.

— Ҳозир энг муҳим иш, — дейди колхоз раиси А. Пратов,— етиштирилган ҳосилни сира ҳам нес-нобуд қилмай тезроқ йиғиб-териб олишдан иборатдир. Помидор терими қизғин бормоқда. Кунига 8—10 тонна маҳсулот Ғазалкент консерва заводига жўнатилаяпти. Шунингдек, давлатга 870 тоннадан ортиқ пиёз топширилди. Лекин бодринг ҳосили кўнгилдагидек эмас. Ҳозиргача 6 тоннагина ҳосил олинди холос. Экинга касаллик тушиб кетди.

Ҳосилни йиғиб олиш ва топширишда 5-бригада аъзолари пешқадамлик қилишаяпти. Улар шу кунгача 10 тоннадан зиёд помидор сотишди. Бу бригадада бир неча йилдирки, иш оилавий пудрат асосида ташкил этилмоқда. Манфаатдорлик ошгач, ишга бўлган муносабат тубдан ўзгарди. Унумдорлик бир неча баравар ортди. Ҳозир уларнинг тажрибаси кенг оммалаштириляпти.

Хўжаликда ўрим-йиғимни ҳам тезроқ туґаллаш учун кураш бормоқда. Шу мақсадда қўшимча комбайнлар ишга солинди. Ҳозиргача 300 гектардан зиёд ғалла ўрилди. 100 гектар ердаги арпанинг гектаридан 8—10 центнердан ҳосил олинди. Ҳар бир комбайн билан кунига 9—11 гектардаги дон йиғиштириб олинди.

Лекин ҳал этилиши зарур бўлган муаммолар кўп. Ғалла пишиқчилиги етилган сабзавот маҳсулотларини топшириш пайтига тўғри келиб анча қулайсизликлар юзага келади.

Қоида бўйича биз донни қабул идораларига топширишимиз керак. Лекин у ердаги мутасаддилар бизни юкни вагонларга олиб боришга мажбур қилишади. Илож қанча! Қарабсизки, харажат кўпаяди. Транспорт хизмати учун колхозга ҳақ тўлашмайди. Шу ҳисобга колхоз йилига 3—4 минг сўм зиён қилмоқда. Бу адолатсизлик эмасми? Колхоз бир килограмм буғдойни 11,04 тийиндан, арпани эса 10,6 тийиндан сотади. Чорва учун омухта емнинг килограммини эса 18—20 тийиндан харид қилиб оламиз. Энди ўзингиз ўйлаб кўринг. Нега колхоз давлатга арзон дон сотиб, қиммат озуқа сотиб олиши керак?! Бунинг устига сўнгги пайтда емнинг сифати пасайиб кетганлигини айтмайсизми? Қани мантиқ? Бунинг оқибатида чорва маҳсулотлари таннархи қимматлашиб кетмоқда-ку! Балки хўжаликнинг эҳтиёжига зарур бўлган донни ўзида қолдирилса тўғри бўлар...

Раис билан деҳқончилик, чорвачиликнинг истиқболи, инсон омилидан фойдаланиш билан боғлиқ бўлган яна талайгина муаммолар ҳақида суҳбатлашдик. Равшанки, уларни ҳал этмай туриб хўжаликни чинакамига истиқбол йўлига олиб чиқиб бўлмайди.

Бунинг учун тегишли ташкилотлар, мутасаддиларнинг амалий ёрдами зарур... Ахир айтадилар-ку, ёлғиз отнинг чанги чиқмас, чанги чиқса ҳам донғи чиқмас, деб.

Н. ГУЛМЕТОВ,
Бўстонлиқ райони.

• Обунадаги янгиликлар

КАТТА ЎЗГАРИШЛАР

1990 ЙИЛДАН БОШЛАБ БИР ҚАНЧА ПАРТИЯ ГАЗЕТАЛАРИ ВА ЖУРНАЛЛАРИ ҚАЙТА ТАШКИЛ ЭТИЛАДИ

КПСС Марказий Комитетининг «Марказий партия матбуотини қайта қуришнинг баъзи масалалари тўғрисида»ги қарорини жамоатчилик катта қизиқиш билан кутиб олди. Қарорда, жумладан, ошкоралик ва қайта қуриш, совет жамиятини тобора демократиялаш шароитида оммавий ахборот воситаларининг фаолияти баъзан ҳаёт талабларидан орқада қолаётгани, партия илгари сурган вазифаларга тўла-тўкис жавоб бермаётгани таъкидланди. Марказий журналлар ва газеталарнинг неча ўн йиллар муқаддам таркиб топган структураси мамлакат сиёсий ва иқтисодий тараққиётига зид бўлиб қолмоқда. Шу боисдан ҳам КПСС Марказий Комитети 1990 йилдан бошлаб бир қанча партия нашрларини ўзгартиришга қарор қилди.

Шу таҳлитда қайта ташкил этиш муносабати билан ТАССга, газета ва журналларга, партия органларига меҳнаткашлардан кўпдан-кўп хатлар, телеграммалар келмоқда. Улар янги нашрларга обуна тартиби билан қизиқмоқдалар. ТАСС мухбири В. Егоров изоҳ беришни сўраб, СССР алоқа министрлиги почта алоқаси ва матбуотни тарқатиш бош бошқармаси бошлиғининг биринчи ўринбосари Б. БУТЕНКОга мурожаат қилди.

— Аввало, катта ўзгаришлар ҳақида эслатиб ўтмоқчиман, деб таъкидлади у. — «Строительная газета» ва «Социалистическая индустрия» газеталари негизида 1990 йилдан бошлаб кундалик «Рабочая трибуна» газетаси чиқа бошлайди. Ҳафталик «Экономическая газета» «Экономика и жизнь» ҳафталигига айлантирилади. «Сельская жизнь» газетасига илова қилиб чиқарилган «Вестник агропрома» ҳам ўз ихтисосини ўзгартиради: энди у «Земля и люди» деб аталади. «Строительная газета» томонидан чиқариб келинган «Архитектура» иловаси «Советская культура» газетасига берилади. Шу газета янги ҳафталик илова «Экран и сцена»ни ҳам чиқара бошлади. 1990 йилдан бошлаб «Диалог» ижтимоий-сиёсий журнали чиқа бошлайди. Айни вақтда «Агитатор» ва «Политическое образование» журналларини нашр этиш тўхтатилади.

Бу тадбирларнинг ҳаммаси партия матбуоти мазмўни долзарблигини оширишга, унинг назарий ва профессионал даражасини кўтаришга, партия матбуотини жуда кенг ўқувчилар оммасига мўлжалланган даврий нашрга айлантиришга қаратилгандир.

— Борис Петрович, матбуотни қайта ташкил этиш шароитида 1990 йил обуна кампаниясининг ўзига хос хусусиятлари ўқувчиларни қизиқтирмоқда. Бу кампания ҳозир авжида, кўп газетхонлар эндиликда нашр этилиши тўхтатилаётган «Социалистическая индустрия» ва «Строительная газета»га обуна бўлишган эди-ку.

— Гапингизни уқдим: энди бунинг бир нечта йўли бор, биринчидан, 1 октябрга қадар истиқомат жойидаги почта бўлинмасига тегишли ариза ёзиб, обунани бекор қилса бўлади. Тўланган пул қайтариб берилади. Лекин биз газетхонлар «Рабочая трибуна»га қизиқиб қоладилар ва уни олишга мойил бўладилар, деган умиддамиз. Бунинг учун обуначи почта бўлимига мурожаат этишига ва обунани қайтадан расмийлаштиришига ҳожат йўқ. Сукут аломати ризо, деган гап борку. Бунинг устига шу иккала газетага йиллик обуна баҳоси ҳам бир хил, яъни 7 сўм 80 тийиндир. Ўрни келганида «Рабочая трибуна»нинг индекси 50109 эканлигини эслатиб қўймоқчиман.

Янги нашрлар ва чиқарилиши тўхтатилаётган газеталарнинг индекслари бир хил бўлиши, обуна шартлари ўзгармаслиги учун ҳаракат қилдик. Энди «Советская культура» газетасининг ҳафталик иловаси бўлган «Экран и сцена» ҳақида гапирадиган бўлсам, театр ва кинонинг ҳар бир ихлосманди шу нашрга ёзилишга қурби етади, деб ўйлайман. Ҳафталик бир сонининг баҳоси 10 тийин, йиллик обуна 5 сўму 16 тийинга тушади. Ҳафталикнинг индекси: 50181.

— Обуна кампанияси ниҳоясига етаётганида алоқа ходимларининг қўли-қўлига тегмай қолса керак...

Дарҳақиқат, улар жуда катта иш бажаришлари керак. Шуни айтиш кифояки, дарҳол миллионта каталогга ўзгартириш киритиш лозим! Чунки, нашр қилиш тўхтатилаётган газета ва журналларга камида 1 миллион одам обуна бўлган эди — уларнинг обуна ҳужжатларини қайта расмийлаштириш ва қайтадан ҳисоб-китоб қилиш керак. Бунинг устига кадрларимиз етишмай турганини ҳам айтиб ўтишим керак.

— Хуллас, иш ошиб тошиб ётганида обуначиларга ва почтачиларга айтадиган гапингиз бордир.

— Хушмуомалаликка нима етсин. Почтада шовқин-сурон кўтармасдан, оғир-вазмин, босиқ бўлган барака топаверади. Бу эса алоқачиларга ўз ишларини пухта ва билимдонлик билан бажаришга имкон бераверади.

● ШУ кунларда Янгийўлдаги «Янгийўл» совхози соҳибкорлари мева йиғим-теримини қизитиб юборишди. Бу борада хўжаликнинг 7-бригадаси барчага ибрат бўляпти. Коллектив аъзолари олма боғларида мўл ҳосил етиштиришган. Орифжон Тўхтабоев бошчилигидаги 8-бригада боғбонлари эса ҳар куни шаҳарликлар дастурхонига сара узум жўнатишмоқда. Суратларда: (чапдан) илғор ишчи Шавкат Акромов олма ҳосилини жўнатишга тайёрламоқда; Насиба Тоҳирбоева олма теримида пешқадамлик қилаяпти; 7— ва 8—бригада бошлиқлари Жўра Бадалов (чапда) ва Орифжон Тўхтабоев.

Суратчи Ҳ. МИРЗАКАРИМОВ.

● Идеология ишларини қайта қуриш тажрибасидан

4. ДЎСТЛИК АЛОҚАЛАРИ КЕНГАЯВЕРСИН

КПСС XXVII съезди, XIX Бутуниттифоқ партия конференцияси қарорлари, янгича сиёсий тафаккур асосида мамлакатимиз ички ва ташқи ҳаётида туб ўзгаришлар рўй бермоқда. Янгиланиш программаси ғоят кенг қамровлидир. Шу программа асосида ташқи алоқалар ҳам тобора ривожланиб бораяпти. Буни биз областимиз мисолида ҳам кўриб турибмиз.

Ўзбекистон Компартияси Тошкент область комитетининг идеология бўлими алоҳида мамлакатлар, уларнинг шаҳар ва регионлари билан алоқалар ўрнатиш ва ривожлантириш борасида кейинги пайтларда талайгина тажриба тўплади. Ҳозирги вақтда областимиз шаҳар ва районлари Эрденэт (МХР), Скопье (ЮСФР), Сиэтл (АҚШ), Асвон (МАР), Триполи (Ливия), Тунис (Тунис), Марокаш (Марокаш), Патиала (Ҳиндистон) шаҳарлари, Афғонистон республикасининг Саманган вилояти билан биродарлик алоқаларини йўлга қўйган. Дўстлик алоқаларини мустаҳкамлашда партия, касаба союз, комсомол органлари, жамоат ташкилотлари, ижодий уюшмалар, меҳнат коллективлари катта рол ўйнамоқдалар.

Биродарлашган шаҳарлар аҳолисининг биргаликдаги ҳаракат шаклларини бирма-бир санаб чиқиш қийин. Ўзаро ёзишмалар, делегациялар, мутахассислар айирбошлаш, Тинчлик боғлари бунёд этиш ва бошқа хил тадбирлар халқлар ўртасидаги дўстликни мустаҳкамлашга хизмат қилмоқда.

Монголия Халқ Республикасининг Эрденэт шаҳри билан дўстона алоқалар ўрнатилгандан бери икки томон кўп янгиликлардан хабардор бўлди. Олмалиқ ва Эрденэт шаҳарлари корхоналари ўртасида тайёр саноат маҳсулотларини етказиб бериш ва тенгма-тенг алмашиш, чегара яқинидаги савдо-сотиқ имкониятларини ўрганиш, бригадалар, сменалар, ишчилар ўртасида социалистик мусобақани ташкил этиш бўйича шартномалар тузилди. Халқ истеъмоли молларини ишлаб чиқарувчи кооперативлар Эрденэт шаҳри маҳаллий ва енгил саноат корхоналари билан ҳамкорлик қилмоқдалар.

Ўзбекистон ЛКСМ Олмалиқ шаҳар комитети ва Монголия революцион ёшлар союзи Эрденэт шаҳар комитети ўртасида ҳам дўстлик ва ҳамкорлик тўғрисида шартнома тузилган. У ҳар икки шаҳар ёшлари ўртасидаги алоқаларни чуқурлаштиришга хизмат қиляпти.

ЮСФР Македония Социалистик Республикасининг Скопье шаҳри ва Тошкент шаҳри ўртасидаги дўстона алоқаларни ривожлантиришда ҳам маълум жонланиш рўй берди. Биродарлашган шаҳарларнинг корхоналари, муассасалари, ўқув юртлари ўртасида бевосита алоқалар йўлга қўйилмоқда. В. И. Ленин номидаги Тошкент Давлат университети билан Кирилл ва Мефодий номидаги Скопье университети ўртасида 1987—1991 йилларда илмий ҳамкорлик бўйича шартнома имзоланганди. Ана шу шартномага мувофиқ Тошкент олимлари ўз ҳамкасблари ҳузурида туркум лекциялар билан чиқишди. Тошкентда «Скопье ҳафталиги», Скопьеда эса «Тошкент ҳафталиги» бўлиб ўтди.

Тошкент область партия ташкилоти йигирма беш йилдан бери Болгария Халқ Республикасининг Хасково округи билан ҳамкорлик қилиб келмоқда. Аммо БХРда янги йириклашган территориал бирликлар ташкил этилганлиги муносабати билан Хасково области энди РСФСР билан алоқалар ўрнатмоқда. Шунга қарамай Тошкент области меҳнат коллективларининг эски қадрдонлари билан анъанавий ҳамкорликлари давом этмоқда.

Саманган вилояти билан алоқаларимиз мисолида афғон-совет дўстлиги истиқболларини кўриш мумкин. Бу алоқалардан кузатилган мақсад дўстона, яхши қўшничилик муносабатларини мустаҳкамлаш, вайрон бўлган хўжаликни тиклашда афғон халқига иқтисодий ёрдамни кучайтиришдан иборатдир. 1986—1988 йиллар мобайнида вилоят аҳолисига уч миллион сўмлик ёрдам кўрсатилди.

Миллий ишчи кадрларни тайёрлаш, хотин-қизларни ижтимоий-фойдали меҳнатга жалб этиш борасидаги ёрдам принципиал жиҳатдан янгиликдир. Шу мақсадда вилоятда майда корхоналар ва устахоналар ташкил этиляпти. Йилига 3 миллион дона хом ғишт ишлаб чиқариш қувватига эга бўлган завод қурилди. Айбак шаҳрида маданият ва истироҳат боғининг биринчи навбати, телекўрсатувларни трансляция қилувчи қурилма фойдаланишга топширилди. Босмахона учун ускуналар тортиқ этилди. Сув таъминоти, электрлаштириш, телефонлаштириш ва радиолаштиришга оид тадбирлар амалга оширилди. Областимиздаги 26 та меҳнат коллективи Самангандаги турдош корхоналар билан бевосита алоқа ўрнатган. Тошкент шаҳрида эса қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари билан савдо қилувчи умумий сатҳи 300 квадрат метрга тенг бўлган «Саманган» магазини очилди.

Янгича сиёсий тафаккур халқлар ўртасидаги бевосита алоқаларни кенгайтираяпти, ўзаро ҳамжиҳатлик ва ишончни қарор топтираяпти. Совет-Америка муносабатлари бунга яна бир ёрқин мисолдир. Ижтимоий-сиёсий тузуми турлича бўлган икки буюк давлат тинч-тотув яшабгина қолмай, турмушнинг турли соҳаларида самарали ҳамкорлик қила олиши ҳам мумкин экан. Тошкентнинг биродарлашган Сиэтл шаҳри (АҚШ) билан кўп йиллик алоқаси ҳамкорликнинг намунаси дейиш мумкин. Ўтган йили Тошкент Американинг ана шу шаҳридан 18 та делегацияни қабул қилди. Сиэтлда дўстлик рамзи сифатида «Тошкент боғи», Тошкентда эса «Тинчлик боғи» бунёд этилди. Американлик рассом Эндрю Гулдинг Тошкент театр ва рассомлик санъати институтига Вашингтон университети нафис санъат факультети студентларининг график асарлари кўргазмасини топширди. АҚШда ҳам худди шундай кўргазма ташкил этилди. Совет ва Америка мактаб ўқувчилари биргаликда «Жаҳон болалари» спектаклини саҳналаштиришди.

Биродарлашган шаҳарлар, вилоятлар ва областлар билан ҳамкорлик программалари, шунингдек халқаро алоқалар билан шуғулланувчи жамоат ташкилотлари таклифларини таҳлил этиб, шуни таъкидлаш керакки, ҳозирги вақтда ҳамдўстлик ва чет эл фирмалари билан амалий алоқалар бўйича область уюшмасини ташкил этиш пайти келди. Уюшма қўшма корхоналар ташкил этилишини жадаллаштириш, ўзаро маҳсулот етказиб бериш ҳисобига Озиқ-овқат программасини бажариш имконини берган бўлур эди. Шу муносабат билан область ижроия комитети ҳузурида хорижий мамлакатлар билан иқтисодий алоқаларни мувофиқлаштирувчи бўлим ташкил этиш зарур, деб ҳисоблаймиз.

Саёҳат маршрутлари областимизни Ер юзининг барча қитъалари билан туташтирмоқда. 1988 йилда жаҳоннинг барча қитъаларидан ташриф буюрган 70 та делегация областимиз ҳаёти билан танишди. Халқаро туризм йўли билан эса 123.259 киши келиб кетди.

Тошкент шаҳри ва областимизда чет эл туризмини ривожлантириш, валюта билан энг кўп даромад олиш учун бир қатор тадбирлар комплексини амалга ошириш зарур. Қатор туристик объектлар жойлашган Эскижўва ва Чорсу атрофида қўриқхона зонасини ташкил этиш лозим. Кўкалдош мадрасасини саёҳатчилар объектига киритиш, Октябрь бозорида халқ ҳунармандлари учун алоҳида раста ташкил этиш, бир нечта эски турар жой кварталларини сақлаб қолиш, кооператив асосда миллий таомлар тайёрланадиган кичик ресторанлар очиш керак.

Бўстонлиқ районини чинакам ҳордиқ зонасига айлантириш лозим. Бунинг учун қатор янги объектларни қуриш ва мавжудларини таъмирлаш, болалар боғи ташкил этиш, ҳайвонот боғини шу зонага кўчириш, Латвия ва Эстониядагидек очиқ ҳавода этнография музейини очиш, меҳмонхоналар, троллейбус линиялари қуриш, транспорт қатновини яхшилаш керак. Хорижий саёҳатчиларнинг бўш вақтини кўнгилли ўтказиш, бизга эса даромад олиш имконини берувчи қатор хизмат турларини жорий этиш керак. Жумладан, балиқ овлаш, алоҳида ажратилган жойларда овчилик қилиш, бунинг учун уларни маълум даражада қайта жиҳозлаш керак бўлади. Автомобиль транспортини ижарага бериш устида ҳам ўйлаб кўриш керак. Саёҳат поездлари халқаро стандартлар талабига жавоб бериши лозим. Шампан винолари заводининг дегустация залида валютага чанқовбосди ичимликлар сотишни ташкил этиш керак.

XIX Бутуниттифоқ партия конференциясида таъкидланганидек, биз қайта қуриш йилларида кўп сонли қўшни ва анча олис давлатлар билан алоқаларни яхшиладик ёки биринчи марта ана шу алоқаларни йўлга қўйдик. Ҳеч ким билан алоқаларимизни бузганимиз йўқ. Бундан буён ҳам ана шундай ҳаракат қилишга интилишимиз керак. Область партия ташкилотлари, меҳнат коллективларининг халқаро алоқаларни такомиллаштириш соҳасидаги фаолияти, иш юритишнинг янгича шакллари КПСС XXVII съезди ва XIX Бутуниттифоқ партия конференцияси қўйган вазифаларни амалга оширишга катта ёрдам беради, деб ҳисоблаймиз.

Ғ. ОЙХЎЖАЕВ,
область партия комитети идеология бўлимининг инструктори.

● САБОХАТ Акбарова Бўка районлараро босмахонасининг тажрибали ҳарф терувчиларидан. 34 йилдан бери шу ерда меҳнат қилади. Ўз касбини пухта ўзлаштирган бу илғор ишчи меҳрибон она ҳам. У тўққиз фарзандни тарбиялаб вояга етказяпти.

З. ШОДИЕВ расмга олган.

● ТОШКЕНТДАГИ «Шарқ» чарм ва пойабзал ишлаб чиқариш бирлашмаси коллективи областимиз аҳолисига кенг истеъмол моллари етказиб беришга катта ҳисса қўшиб келяпти. Корхона ҳар йили савдо ташкилотлари билан ўн миллион сўмлик турли моделдаги пойабзаллар етказиб бериш тўғрисида шартнома тузади. Бу юксак вазифани уддалашда ҳар бир янги моделни қисқа муддатларда ўзлаштириб келаётган ёш ишчиларнинг ҳиссалари катта бўляпти. Суратда: улардан бири Наргиза Рўзматова.

Т. КАРИМОВ суратга олган.

ОНА-ВАТАН БЎЙЛАБ

МИНСК

МЕҲНАТ коллективлари ва айрим граждандар ўтказган маблағлар Белоруссияда Чернобиль аварияси оқибатларини тугатишни жадаллаштиришга ёрдам беради. СССР уй-жой-социал банкининг Белоруссия республика бўлимида очилган 70073 счетга дастлабки тушумлар кела бошлади. Бошқа давлатлар гражданлари чет элларда ишлаётган совет кишилари ёрдам бериши мумкинлигини ҳисобга олиб, чет эл валютасида тушадиган маблағларни қабул қилиш учун счёт очилди. Бу СССР ташқи иқтисодий банкининг Белоруссия республика бўлимидаги 000700801 счётидир.

БОКУ

ОЛИМЛАР ўрта аср қўлёзмаларидан топган шарқ табобати усуллари Озарбайжонда ташкил этилган «Фармакология ва халқ табобати» илмий-ишлаб чиқариш бирлашмаси маълумотлар банкига киритган дастлабки ахборот бўлди. Янги бирлашма биотехнология методлари асосида препаратлар ишлаб чиқаришни йўлга қўйиши, халқ табобати ва клиник фармакология методларига асосланган самарали соғломлаштириш ва даволаш воситаларини илмий жиҳатдан текшириши ҳамда соғлиқни сақлаш практикасига жорий этиши керак.

МОСКВА

ТАРАС Шевченконинг машҳур «Васият» шеърининг ноёб нашри китобсеварлар коллекциясини тўлдиради. Украина ССР фанлар академиясининг «Науково Думка» нашриёти босмадан чиқарган бир томликда бу шеър бир юз қирқ етти хил тилда босилган. Масалан, шеърни Амур дарёсининг қуйи қисмида яшайдиган кам сонли халқ гаплашадиган нивх тилида ҳам ўқиш мумкин.

ТОБОЛЬСК

(Тюмень области). Бир гуруҳ америкалик ёшлар Сибирь дарёлари бўйлаб сафарга жўнаб кетди. Улар Тобольск нефть-химияси комбинати коллективининг таклифига биноан мамлакатимизга келдилар. Бундан икки йил илгари Каунсил-Блафс шаҳрининг (Айово штати) мактаб ўқувчилари Тобольскка мактублар, эсдалик совғалари ва дўстлик тўғрисидаги таклифномалар солинган посилка юборган эдилар. Мана учрашув ҳам бўлди. Америкалик ёшлар орасида асосан коллежларнинг ўқувчилари бор. «Ленинский комсомол» теплоходида уларга нефть-химияси комбинати болалар боғчаларининг инглиз тили курсларида шуғулланаётган тарбиячилари ҳамроҳлик қилмоқдалар.

(ТАСС).

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИГА ЖАВОБ БЕРАДИЛАР

«МУЛОҚОТ ЎРНАТИЛСА...»

5 ИЮЛЬ 1989 ЙИЛ

ШУ сарлавҳали танқидий хабарни Тошкент шаҳар Давлат автомобиль инспекцияси бошқармаси кўриб чиқди, дейилади бошқарма бошлиғининг ўринбосари А. А. Хамидуллаевдан олинган жавобда. Тошкент шаҳрида, дейилади жавобда, йўл хавфсизлигини мувофиқлаштиришдаги барча техник воситалар ГОСТ 23457—86 ва ГОСТ 10807—78 асосида ўрнатилади. Ушбу қоидага кўра кўчалар йўл белгилари, йўл чизиқлари, светофор сигнализациялари билан таъминланади. Светофорлар транспорт ва пиёдалар оқимини тартибга солиш учун хизмат қилади. У ёки бу сабаблар билан светофор ўрнатилган чорраҳада ҳаракат анча пасайган тақдирда унда бу светофорнинг ишлаб туриши мақсадга мувофиқ эмас, деб топилади ва шу чорраҳадан олиб ташланади.

Юқоридаги қоидага асосан Новомосковское ва Эргашев номли кўчалар чорраҳасидаги светофор олиб ташланган эди. Бироқ кейинчалик бу чорраҳада транспорт ҳаракатини кузатиш натижасида бу ерда светофорни қайта тиклаш лозим деб топилди, ушбу чорраҳада светофор сигнализацияси ўрнатилади.

Хабарда шунингдек, Эргашев — Озарбайжон кўчалари кесишган чорраҳада светофор ишламаётгани айтилганди. Шу чорраҳада светофор коммуникацияларини жорий ремонтдан чиқарилаётгани учун вақтинча ўчириб қўйилган. Айни кунда бу светофорлар ишламоқда, дейилади жавоб сўнгида.

«АВТОМАШИНАНИНГ КАСАЛИ ҲАҚИДА»

25 МАЙ 1989 ЙИЛ

УШБУ сарлавҳа остида эълон қилинган танқидий хабар Тошкент шаҳри ва пойтахт области автомобилларга техника хизмати кўрсатиш станциялари ва устахоналари раҳбарларининг йиғилишида муҳокама қилинди. Хабарда келтирилган фактларни текшириш пайтида шу нарса маълум бўлдики, 12-устахона омборчиси В. Морозов автоҳаваскор С. Асатовга кулачокли тақсимлаш валининг қиймати тўғрисида нотўғри маълумот берган. Шунга кўра омборчи В. Морозовга 1989 йилнинг 30 июндаги буйруқ билан қаттиқ ҳайфсан эълон қилинди, дейилади «Автотехобслуживание» Тошкент ихтисослаштирилган корхонаси директори В. Г. Фоминдан келган жавобда.

«ЁМОН ОТГА МИНГ ҚАМЧИ»

7 ИЮЛЬ 1989 ЙИЛ

ХАЛҚ депутатлари Куйбишев район Совети ижроия комитети юқоридаги сарлавҳа остида эълон қилинган танқидий хабарга жавоб берди. Жавобда айтилишича, 2-Урицкий, Котов, Короленко кўчаларидан ахлат олиб чиқиб кетилган, ушбу кўчаларга 17—80 номерли автомашина (ҳайдовчиси Н. Тешабоев) бириктилган, бундан буён ахлат мунтазам ташиб кетилади. Жавобга ижроия комитет раисининг ўринбосари Р. Мусабоев имзо чеккан.

«ЎЛИК ЖОН»ЛАР НАҲОТ ТИРИК?»

(Бир мақолага икки жавоб)

Газетанинг 2 июль сонида босилган юқоридаги сарлавҳали мақолада область корхоналари, ташкилотлари ва муассасаларида кейинги вақтларда давлат планларини бажарилишида йўл қўйилаётган камчиликлар ҳамда молиявий интизомнинг бузилиш ҳоллари камайиш ўрнига кўпайиб бораётганлиги танқид қилинган эди. Шунингдек, Ғалаба район соғлиқни сақлаш бўлимида ҳам юқорида айтилганидек ажратилган маблағдан бошқа мақсадларда фойдаланилаётганлиги кўрсатиб ўтилган. Ана шу мақолага район прокуратураси ҳамда марказий шифохона маъмуриятидан жавоб олинди.

● Район прокурори Б. Азизов юборган жавобда мақола бўйича текшириш ўтказилганда район соғлиқни сақлаш бўлимининг молиявий хўжалик фаолиятида қатор камчиликлар аниқланганлиги айтилади. Марказий шифохона бош врачи С. А. Иноятов ўзбошимчалик билан штатдан ташқари 15 кишини қабул қилиб, СССР соғлиқни сақлаш министрлигининг 1979 йил 12 июндаги 618 сонли буйруғига зид иш тутган, ҳамда юқоридаги шахсларга ажратилган маблағнинг 14.300 сўмини ойлик тарзида тўланишига йўл қўйган. Текширишдан сўнг шифохонадаги ортиқча штатлар қисқартирилди.

Умуман район соғлиқни сақлаш бўлими фаолиятида штатдан ташқари кишиларни ишлатиш одат тусига кириб қолган. Бундан ташқари район шифохоналарида навбатчилик қилиш учун врачлар етишмаганлиги баҳона қилиниб қўшимча навбатчилик қилган врачларга 7.300 сўм пул сарфланган. Марказий район шифохонасида штат бўйича 60 врач ишлаши лозим бўлса, аслида 39 врач беморларга хизмат қилган.

Текшириш натижалари муҳокама қилиниб, район марказий шифохонасида юз берган камчиликларни бартараф этиш тадбирлари ишлаб чиқилган.

Район марказий шифохонасида штатдан ташқари шахсларни сақлаганлиги, молиявий хўжалик соҳасида йўл қўйган жиддий нуқсонлари учун шифохона бош врачи С. А. Иноятовга ҳайфсан, бош бухгалтери С. Турсунбоев ҳамда катта экономист Б. Махмутовага қаттиқ ҳайфсан эълон қилинган.

Ғалаба район соғлиқни сақлаш бўлимининг буйруғи билан марказий шифохона бош бухгалтери Ш. Турсунбоевга, катта экономист Б. Махмутовага бир ойлик маошлари ҳисобидан жарима солинган.

● Марказий шифохона бошланғич партия ташкилотининг котиби У. Ҳасанов, район соғлиқни сақлаш ходимлари касаба союз ташкилотининг раиси А. Ногай, марказий шифохона бош бухгалтери С. Хегайлар имзоси билан келган иккинчи жавобда эса шифохонада «ўлик жон»лар бўлмаган-у, лекин штатдан ташқари 15 киши ишлатилганлиги тан олинади. Ортиқча иш ҳақи сифатида сарфланган 7.300 сўмни навбатчилик қилган врачларга тўланганлиги кўрсатилади. Жавобдан кўриниб турибдики, шифохона маъмурияти йўл қўйган камчиликни тан олиш ўрнига уни тўғри деб кўрсатишга ҳаракат қилган. Иккинчи жавобни редакцияга юборган шахслар район прокуратурасининг хулосасидан хабардор эмаслигига ишониб бўлмайди. Камчиликни ҳаспўшлаш ўрнига уни тугатишга ҳаракат қилсалар яхши бўларди.

ЧИҚИНДИ ЭМАС, ХОМ АШЁ

Моддий ресурсларнинг етишмаётганлиги, планлаштиришнинг уни моддий таъминлашдан узилиб қолганлиги экономикамизнинг лозим суръатлар билан ривожланишига тўсқинлик қилаётган сабаблардандир. Шуни афсусланиб айтиш керакки, бундай тақчиллик кўп ҳолларда сунъий йўл билан вужудга келтирилмоқда. Нима учун бундай бўлмоқда, деган савол туғилади. Шунинг учунки, бизнинг экономикамизда ресурсларни тежашга бўлган интилиш давр талаби даражасида бўлмаяпти. Бу соҳада турғунлик давридан мерос бўлиб қолган лоқайдлик, бефарқлик, ўзибўларчилик ҳамон тўла бартараф этилгани йўқ. Хўжалик ҳисобини жорий қилиш бунга муайян даражада хотима берган бўларди. Ҳозирча ҳамма жойда бу прогрессив усул қўлланилаётгани йўқ.

Шу сабабли ҳам хўжалик ходимларининг иккиламчи хом ашёга муносабатида етарли силжиш бўлмаяпти. Оқибатда ҳозирги вақтда республикамизда ҳар йил 1 миллион 100 минг тоннага яқин саноат чиқиндилари тўпланиб қолмоқда. Унинг анчагина қисми Тошкент областига тўғри келади. Иккиламчи хом ашёлардан пайдо қилинаётган тоғларда қанча-дан-қанча фойдали қазилмалар, хом ашёлар бекор ётибди. Ҳозирги вақтда областимиз заминидан қазиб чиқарилаётган хом ашёнинг салкам 90 проценти «зарурсизлиги» учун ташлаб юборилмоқда. Бу айниқса, рангли металлургия саноати корхоналарида яққол кўзга ташланади. Чунки саноатимизнинг бу тармоғида маъданларни қазиб чиқариш ва уларни турли жисмлардан ажратиб олиш технологияси эскириб қолди. Бунинг оқибатида зарур хом ашё кўпроқ миқдорда бўлган конларга «ёпишиб» олинмоқда. Ваҳоланки, минглаб кончилар, кўп миқдордаги техника воситалари ер остидан қазиб чиқарилаётган хом ашёни саралаш, отвал хўжаликларга ташиш билан банд бўлмоқдалар.

Бундай аҳволни ўзгартириш мукинми? Албатта, мумкин. Бунинг учун прогрессив геологик технологияни жорий қилиш лозим. Унинг моҳияти нимада? Инсон учун керак бўлган маъдан бевосита ернинг остида, фойдали қазилмалар ястаниб ётган жойда химиявий усул билан ишлов бериш орқали бошқа жисмлардан ажратиб олиниб, сўнгра юқорига ташиб чиқарилади.

Бу технологиянинг афзалликлари борми? Бор бўлганда ҳам жуда катта. Аввало, қазиб чиқарилаётган рангли металлнинг — мис, олтиннинг таннархи 2—5 баравар, молибденники икки баравар арзон бўлади. Капитал маблағлар сарфлаш деярли чорак баравар камаяди. Пировард маҳсулот ҳисобига кўра меҳнат унумдорлиги бир неча баробар ошади. Энг муҳими, хом ашё базаси кескин кенгаяди. Бундай технология ёрдамида кам миқдордаги маъданларни ҳам ажратиб олиш мумкин. Кўп йиллар давомида ҳосил қилинган кон ишлари чиқиндиларини ҳам фойдаланишни йўлга қўйиш мумкин.

Фан-техника тараққиёти ютуқларини жорий қилиш, ишлаб чиқариш технологиясини муттасил такомиллаштириш тўғрисида жуда кўп гапирамиз. Лекин бу гаплар амалий ишлар билан мустаҳкамланмаяпти. Кўпинча улар гаплигича қолиб кетмоқда. Бу «касаллик» эса экономикага жуда қимматга тушмоқда. Жилла қурмаганда рационализаторлар ва ихтирочиларнинг ижодий изланишлари самараларини жорий қилиш тезлашганда ҳам катта фойда олиш мумкин эди. Афсуски, бу ишда ҳам кўпинча сансалорликдан нарига ўтилмаяпти.

● ҲАР СОҲАДА ТЕЖАМКОР БЎЛАЙЛИК

Ихтирони тез жорий қилиш катта самара бериши мумкинлигини бир мисолда кўрсатмоқчиман. Олмалиқ кон-металлургия комбинатининг руҳ заводи директори В. Дорофеев ва у раҳбарлик қилаётган ижодий гуруҳга бирлашган яна 16 нафар ишлаб чиқариш новатори маъданларни отвалга тўкилган чиқиндидан ажратиб олишнинг янги технологиясини яратдилар. Уни жорий қилиш яхши самара бермоқда.

— Бизнинг мамлакатимизда руҳ ва руҳ хом ашёси тақчил ҳисобланади,— дейди В. Дорофеев.— Бундай маъданларни чет эллардан сотиб олишга мажбур бўлаяпмиз. Айни вақтда тармоқнинг барча корхоналарида руҳ ишлаб чиқаришининг чиқиндилари «ўлик юк» бўлиб ётибди. Бундай хом ашёни қайта ишлаш гўё жуда мушкулмиш. Шундай деб қўл қовуштириб ўтириш ҳам яхши эмас-да. Улардан фойдаланиш учун ҳам интилиш лозим. Биз шу йўлдан бордик. Янги технологияни жорий қилиш анча давом этди. Уни қўлланиш билан олинган иқтисодий самара салкам 2 миллион сўмни ташкил этди. Руҳни ажратиб олиш учун сарф-харажат анча камайди.

Олмалиқдаги руҳ заводи ижодкорларининг тажрибаси асосида Лениногорск полиметалл комбинатининг руҳ заводида иккита йирик печь қурилди. Олтойдаги бу завод кўп йиллар давомида тўпланиб ётган чиқиндиларни қайта ишлаб бўлди. Эндиликда бошқа корхоналардан чиқиндиларни ташиб келтирмоқда.

Афсуски, иккиламчи ресурсларга бундай оқилона муносабатда бўлиш ҳоллари жуда камдан-кам учрайди. Шу Олмалиқнинг ўзида ҳам бундай ҳолатларни кўриш мумкин. Кўпгина корхоналарнинг ишлаб чиқариш чиқиндилари тоғ-тоғ бўлиб ётипти. Чиқинди билан бирга турли хил маъданлар ҳам ташлаб юборилмоқда. Ҳатто металлоломларни ахлатларга аралаштириб ташлаяпмиз.

Бекобод цемент комбинати ва Оҳангарон цемент ишлаб чиқариш бирлашмаси чиқиндиларида ассбозурит моддаси бор. Лекин бу муҳим модда ҳеч қаерда ишлатилмаяпти. Областимиздаги луб заводлари чиқиндилари ҳам уюлиб ётибди. Ҳар йили 17 минг тоннадан ортиқ каноп пояси исроф қилинмоқда. Бу чиқиндилар кўпинча ёқиб юборилмоқда. Ваҳоланки, мутахассисларнинг фикрича, ундан ёғоч-пайраха плиталар тайёрлаш мумкин. Ҳозирча бу ишга ҳеч ким қўл урмаяпти. Ажойиб бинокорлик материали учун хом ашё бўлувчи каноп пояси исроф бўлмоқда.

Областимизда «қипиқ муаммоси» деган яна бир муаммо бор. Бизда ўрмон йўқ. Бу ҳаммага маълум. Ёғоч-тахта эса жуда узоқ ўлкалардан ташиб келтирилмоқда. Бунинг учун анчагина давлат маблағи сарфланаяпти. Демак, бундай ёғочтахталарга ва уларнинг чиқиндиларидан фойдаланишга оқилона муносабатда бўлиш керак. Аслида эса ҳар доим ҳам шундай бўлмаяпти.

Ёғочсозлик ва мебель фабрикаларимизда кўплаб чиқиндилар тўпланиб қолмоқда. Масалан биргина республика Маҳаллий саноат министрлигининг Тошкент ошхона мебели заводида ҳар йили икки минг куб метр қипиқ ҳосил қилинмоқда. Қурилиш индустриясининг ёғочсозлик заводларида эса янада кўпроқ чиқиндилар тўпланиб қолмоқда. Шу ёғоч-тахта чиқиндилари асосида қурилишда ишлатиладиган турли хил плиталар, этиль ва метиль спиртлари, оқсил озуқа ачитқилари, скипидар, пол паркетлари ва бошқа шу каби харидоргир маҳсулот турларини тайёрлаш мумкин. Шунга қарамай бу соҳада деярли ҳеч қандай иш қилинмаяпти. Чиқиндилар ёқиб юборилмоқда, ёки ахлатхоналарга тўкилмоқда.

Агар бу муаммони ҳал қилишга тўғри муносабатда бўлинганида эди, анчагина миқдорда фойда олиш имкони туғиларди. Аниқ ҳисобларга қараганда 180 минг куб метр ишлаб чиқариш чиқиндиларидан қўшимча 100 минг куб метр ҳажмида ёғоч-пайраха плиталари тайёрлаш мумкин. Зероки, бир куб метр бундай плитадан иккита катта мебель йиғмаси тайёрласа бўлади. Чиқиндидан фойдаланиш шундай катта самара бериши мумкин.

Пайраха, қипиқни исроф қилмаслик учун бундай чиқиндиларни худди металлолом сингари йиғишни ташкил этиш лозим. Бошқа хом ашё турларига ҳам шундай муносабатда бўлиш зарур. Тажриба бундай ёндашувнинг дуруст самара бераётганлигини кўрсатиб турибди. Масалан «Узбекшахтострой» тресті «Халқобод» кооперативи билан ҳамкорликда шлаклардан блоклар тайёрлашни йўлга қўйди. Бундай блоклар уй-жой, магазинлар, бошқа объектлар қурилишида фойдаланилади. Хом ашё сифатида завод қозонхонасининг чиқиндиси ишлатилмоқда. Трест кооперативга хом ашёлар — кул ва шлак етказиб беради, унинг учун ишлаб чиқариш майдони ажратди, асбоб-ускуналар ва транспорт воситалари берди. Кооператорлар ҳар куни буюртмачиларга 1200 донага етказиб шундай блок жўнатмоқда. Аҳоли ҳам кўплаб харид қилаяпти.

Бизнингча, иккиламчи хом ашёлардан фойдаланишни яхшилаш учун уни рағбатлантиришнинг барча имкониятларини, айниқса манфаатдорликни ишга солиш керак. Шундай манфаатдорлик етишмаётганлиги учун иккиламчи хом ашёни йиғиш план-топшириқлари бажарилмаяпти. Демак бу ерда ҳам иқтисодий характердаги тадбирларни қўлланиш лозим. Чунки фақатгина «Тежамкор бўлайлик!» деган шиорни ўртага ташлаш билан иш юришмайди.

Ғ. ҒАФУРОВ,
инженер-технолог.

СССР Давлат хавфсизлиги комитети коллегиясида

СССР Давлат хавфсизлиги комитетининг коллегияси давлат хавфсизлиги органларининг контрабандага ва валюта операциялари тўғрисидаги қоидаларнинг бузилишига қарши курашини кучайтиришга оид чора-тадбирлар тўғрисидаги масалани кўриб чиқди.

Коллегия мажлисида чекистларнинг ана шу соҳадаги фаолияти муҳим сиёсий аҳамиятга эга эканлиги ва ҳозирги шароитда қайта қуришнинг иқтисодий, социал ҳамда аҳлоқий жиҳатлари билан мустаҳкам боғланган бўлиб, мамлакатда ҳуқуқ-тартиботни мустаҳкамлаш ишига хизмат қилаётганлиги таъкидлаб ўтилди. Контрабанда ва валюта операциялари тўғрисидаги қоидаларнинг бузилиши уюшган жиноятчилик билан боғланиб, бундай жиноятчиликнинг кўпайиб бораётганлиги вазиятни жиддий равишда чигаллаштирмоқда. Уюшган жиноятчи гуруҳлар давлат, шу жумладан ҳуқуқни муҳофаза қилиш органлари вакилларини бевосита пора билан қўлга олишга уринаётганликлари кузатилмоқда. Контрабандачилар ва валюта билан шуғулланувчиларнинг ҳаракатлари тобора кенг тус олмоқда ва умуман жамиятимиз манфаатларига дахлдор бўлмоқда. Жиноий фаолиятга совет кишиларининг турли категориялари, айниқса ёшларнинг вакиллари жалб этилмоқда.

Коллегия чекистлар фаолиятининг ана шу соҳасидаги ишларни таҳлил этиб, кейинги беш йил давомида Давлат хавфсизлиги комитети органларининг тергов бўлинмалари текширган жиноий ишлар юзасидан совет гражданлари ва чет эллик контрабандачилар ва валюта билан шуғулланувчилардан бир ярим мингдан ортиқ киши жавобгарликка тортилганлигини таъкидлади.

Шу билан бирга чекистлар аппаратларининг контрабанда ва валюта операциялари тўғрисидаги қоидаларнинг бузилишига қарши курашиш соҳасида камчиликлар мавжуд.

Коллегия контрабанда ва валюта операциялари тўғрисидаги қоидаларни бузишга қарши курашни Совет давлатининг иқтисодий ва социал-сиёсий системасини ҳимоя қилиш юзасидан Давлат хавфсизлиги комитети бўлинмалари оператив хизмат фаолиятининг муҳим йўналиши давлат хавфсизлиги органларининг мамлакатдаги уюшган жиноятчиликни таг-томири билан тугатишга ва совет жамиятининг ҳаётий манфаатларини ҳимоя қилишга қўшадиган жуда катта ҳиссаси, деб баҳолаш зарурлигини белгилаб берди.

Давлат хавфсизлиги комитетининг бўлинмалари — разведка, контрразведка, тергов аппаратлари, чегара қўшинлари ва бошқа хизмат муассасалари олдига оператив контрабандага, валюта операциялари тўғрисидаги қоидалар бузилишига ва уюшган жиноятчиликка қарши курашни кучайтиришга қаратилган оператив хизмат фаолиятини такомиллаштиришга оид конкрет вазифалар қўйилди.

Коллегиянинг қарори Давлат хавфсизлиги комитетининг марказдаги ва жойлардаги бўлинмалари зиммасига шу ишнинг аҳволи тўғрисида партия ва совет органларини ўз вақтида хабардор қилиш вазифасини юклайди. (ТАСС).

Ўзбекистон ССРнинг Тиллар тўғрисидаги Қонуни лойиҳаси—умумхалқ муҳокамасида

ИНОБАТГА ОЛСИНЛАР

БАРЧА жойда бўлгани каби институтимиз бўлимларида ҳам умумхалқ муҳокамасига қўйилган «Ўзбекистон ССРнинг Тиллар тўғрисидаги қонуни лойиҳаси» қизиқиб ўрганилмоқда. Жумладан, яқинда 1-бўлимда лойиҳа муҳокамасига бағишланган йиғилиш бўлиб ўтди. Унда бўлимга қарашли барча лабораторияларнинг ходимлари қатнашдилар.

Муҳокамада сўзга чиққан филология фанлари доктори А. Маҳмудов, илмий ходим М. Маликов, техника фанлари номзоди У. Каримов, физика-математика фанлари номзодлари М. Содиқов, Ш. Қаюмов ва бошқалар лойиҳа ҳақида ўз фикр-мулоҳазаларини билдириб, уни шу ҳолда қонунлаштириш асло мумкин эмас, деган қарорга келдилар. Йиғилиш аҳли қуйидагича умумий фикр билдирди:

1. Биринчидан, лойиҳа сарлавҳаси талабга жавоб бермайди. «Ўзбекистон ССРнинг ўзбек тилига давлат тили мақомини бериш тўғрисида»ги қонуни деб ўзгартириш керак.

2. Ўзбекистон ССР Конституциясига қуйидаги қонунларни киритиш шарт:

а) Ўзбекистонда давлат тили — ўзбек тилидир.

б) рус тили Совет Иттифоқи миқёсида миллатлараро муомала тилидир.

3. Лойиҳани тайёрлаган ишчи комиссия группаси таркибини ўзгартириш зарур. Бунда республикада яшаётган миллатларнинг сонидан (ҳар бир миллатнинг неча фоизни ташкил қилиши назарда тутилади) келиб чиққан ҳолда қайси миллатдан неча киши бўлиши аниқланган ҳолда ишчи комиссия тузилиши керак.

4. Рус тили лойиҳада «ёки рус тилида» ҳамда «ва рус тилида», «зарурат туғилганда» маъноси билан барча модда ва бандларда такрорланиб келганлиги бобларнинг кўпайиб кетишига ва лойиҳанинг умуман яроқсиз бўлиб қолишига олиб келган.

Агар лойиҳа шу тарзда қонунлаштирилса, бу икки тиллиликка олиб келади ва бу билан ўзбек тили ҳуқуқлари янада сиқиб қўйилади.

Ўйлаймизки, лойиҳа ҳақида билдирилаётган кўпдан-кўп фикр ва мулоҳазалар, талаб ва истакларни ўрганаётган нуфузли комиссия аъзолари бизнинг ҳам эътирозларимизни инобатга оладилар, яъни халқ хоҳиш-истагига қулоқ соладилар.

С. МУСАХУЖАЕВ,
филология фанлари номзоди.

ТАКЛИФЛАР, МУЛОҲАЗАЛАР

МАЗКУР қонун лойиҳасининг барча боб ва моддаларидаги **«рус тилида»** ибораларини олиб ташлансин. Чунки гап ўзбек тилига давлат тили мақоми бериш ҳақида бораётир.

Т. ШАРИПОВ,
Олмалиқ шаҳри, пенсионер.

* * *

ЛОЙИҲАНИНГ барча бобларида рус тили ўзбек тили билан баббаравар тарғиб этилади. Нега энди ҳар бир ўзбек рус тилини билиши шарт бўлгани ҳолда русларга нисбатан бундай талабни қўллаш мумкин эмас? Бизнингча, совет гражданлари ўзлари яшаб турган республика аҳолиси тилини билишлари шарт.

Тошкент шаҳар Собир Раҳимов районидаги 10-амбулатория ходимлари номидан:
О. ТИЛЛАЕВА.

* * *

БОЛТИҚБЎЙИ, Кавказорти республикалари аҳолисининг турмуш даражаси бизнинг республикадагидан анча юқори. Менимча, бунинг асосий сабаби ўша қардош юртларда миллий ғурур кучли бўлиб, халқининг дардига қулоқ солмайдиган, ўз она тили тақдирига бепарво қарайдиган амалдорлар кам бўлса керак? Бизда-чи? Халқ талаб қилаверади, раҳбарлар эса ўз тинчини ўйлайди. Қонун лойиҳасини тайёрлашда иштирок этган вакилларимиз худди шу йўлдан борганга ўхшайдилар.

Н. ЙЎЛДОШХОЖИЕВ,
Тошкент шаҳри.

* * *

ЛОЙИҲАНИНГ кўпгина моддаларида **«ўзбек тилидан ташқари зарурат бўлганда рус тилидан фойдаланиш»** кўзда тутилади. Бу ҳолда қонун кучга киргач, ўзбек тилига муносабат деярли ўзгармайди: эски ҳаммом, эски тослигича қолаверади.

Ўзбекистон металлургия заводининг бир гуруҳ ишчилари.
(жами 32 имзо).

* * *

ЎЗБЕК тили давлат тили деб қабул қилингандан сўнг республика территориясида миллатлараро муомала воситаси албатта, ўзбек тили бўлиши шарт. Менимча, юртимизда яшовчи ўзбек бўлмаган миллатларга давлат тилини ўрганишлари учун бир-икки йиллик муддат бериш керак.

Д. АБДУСАМАТОВ,
Янгийўл райони, ўқитувчи.

* * *

МЕН ишлайдиган геология иқтисодий текширишлар бўйича методиқ экспедицияда инженер-техник касбида атиги олти-етти фоиз ўзбеклар ишлайди, холос. Сабаби, бу ерда ҳамма ишлар рус тилда олиб борилади. Рус тилини яхши билмайдиган ходимлар эса очиқдан-очиқ «неграмотний» деб камситиладилар. Ўйлайманки, қонун лойиҳаси қачонки жиддий таҳрир ва тузатишлар билан қайтадан кўриб чиқилса, мана шундай салбий ҳолатлар бартараф этилади.

З. АЗИМОВ,
Тошкент шаҳри.

● *Хатларга обзор*

«ЎЗИМИЗГА, МЕҲНАТИМИЗГА БОҒЛИҚ»

КЕЙИНГИ пайтда бўлимга келаётган хатларнинг темаси, руҳи ўзгараётганлигини алоҳида таъкидлаб ўтиш керак. Агар илгарилари асосий мактублар у ёки бу хўжалик, бригада ва звеноларда амалга оширилаётган ишлар билан чекланган бўлса, ҳозир аксинча авторлар агросаноат комплексидаги энг долзарб вазифалар, муаммолар ҳақида фикр юритмоқдалар. Эндиликда оддий колхозчилар, совхоз ишчилари, механизаторлар ва мутахассислар ўзларини қийнаб келаётган камчилик-нуқсонларни дадил кўтаришмоқда.

— Қайта қуриш, демократия ва ошкоралик ривожланаётган бир пайтда «Оҳангарон» район газетасида эълон қилинаётган танқидий материалларга минг афсуски, баъзи хўжаликларнинг раҳбарлари, партия, совет ва касаба союз ташкилотлари жавоб беришни ҳам эп кўрмаяптилар, -деб ёзади ўзининг «Танқидга жавоб қани?» сарлавҳали мақоласида оҳангаронлик жамоатчи мухбир Абдурафиқ Маҳкамов. — Масалан, 1989 йилнинг 28 март ва 13 апрель кунлари Куйбишев номли совхоздаги камчилик ҳикоя қилинган ҳар икки мақолага ҳалигача на бир энлик хат, на жавоб олинди.

Худди шунингдек, газетанинг 4 май сонидаги «Доғдаман» мақоласига ҳам Ворошилов номли совхоз партия ташкилоти жавоб бермади. Нега шундай бўлаяпти. Бу газетани менсимасликдан бошқа нарса эмас.

Автор ҳақ. Матбуот омманики, шундай экан унда эълон қилинган мақолаларга мутасадди ташкилотлар ўз вақтида муносабатини билдириши, жавоб бериши лозим.

Редакцияга бу йил меҳнатни ташкил этишнинг муаммолари билан боғлиқ хатлар ҳам кўп келаяпти. Хусусан, Калинин районидаги «Текстильщик» совхози ишчиси Ҳамидулла Раҳматуллаев ўзи парвариш қилаётган 2 гектар боғни ижарага олишга қарор қилганлигини, лекин маъмурият бу масалани ҳал қилиб бермаётганлигини ёзади. Хат редакция томонидан ўрганилди. Хулоса шуни кўрсатдики, совхозда ишни ташкил этишнинг ижара пудрати бўйича тушунтириш ишлари етарли даражада олиб борилмаган. Натижада мана шундай келишмовчиликлар, шикоятбозликлар авж олаяпти.

Бу фактлар фақатгина шу хўжаликка тегишли эмас. Бошқа район, колхоз ва совхозларда ҳам бу борада олиб борилаётган ишлар талабга жавоб бермайди. Одамлар ижаранинг туб моҳиятини билмайдилар. Шунинг учун ҳам кўпгина жойларда йил бошида тузилган шартномалар барбод бўлаяпти.

Албатта, почтамизда қишлоқ меҳнаткашлари — пахтакорлар, чорвадорлар, соҳибкорларнинг фидокорона меҳнатлари, илғорлар, тажрибакорлар, уларнинг иш усуллари ҳақида ёзилган мактублар ҳам кўп.

— Мамат Абдухаитов бошчилик қилаётган бригада на-фақат «Огонёк» совхозида балки райондаги илғор коллективлардан биридир, -деб ёзади Ғалабалик жамоатчи мухбир Дилшод Қўлдошев. — Улар бу йил 107 гектар ернинг ҳар гектаридан 36 центнердан пахта ҳосили олиш учун курашмоқдалар. Бригадада юксак маррани эгаллаш учун мустаҳкам замин яратилмоқда. Ғўза парвариши намунали олиб борилмоқда.

Калинин районидан хат йўллаган И. Қосимов бу йил об-ҳавонинг мураккаб келганлигига қарамай «Москва» совхози деҳқонларининг сабзавотдан мўл ҳосил олаётганликларини ёзади. Совхозда биргина пиёзнинг ўзидан пландагидан 120 тонна кўп маҳсулот сотилди. Тошкент районидаги С. Раҳимов номли колхознинг Саидмат Шарипов бошчилигидаги бригада аъзолари кунига шаҳарликлар дастурхонига 5—10 тоннадан сарҳил маҳсулот жўнатишмоқда. Уларнинг йил бошидан буён давлатга етказиб берган сабзавотлари 250 тоннадан ошди. Бу ҳақда бизга Т. Жўраев хабар қилади.

Ана шундай қишлоқ фидокорлари ҳақида ангренлик Т. Шералиев, Бўка районидан Р. Сайтқулов ва Э. Олимжонов, Коммунистик районидан М. Аширқулова ва бошқа кўплаб жамоатчи мухбирлар ҳам редакцияга ёзиб юборишган. Ҳозирги кундаги энг долзарб мавзуларда мақола, хат-хабар йўллаганликлари учун уларга миннатдорчилик билдирамиз.

АГРОСАНОАТ БЎЛИМИ.

ХУРСАНОЙ Қосимова Ғалаба районидаги «Коммунизм» совхозининг 4-бригадасида меҳнат қилади. У бу йилги оғир шароитда пахтадан эртаги, мўл ва сифатли ҳосил етиштиришга ўзининг муносиб ҳиссасини қўшаяпти. Суратда: Ҳ. Қосимова.

Суратчи М. НАЗАРОВ.

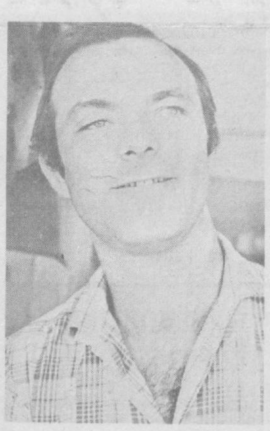

● ВЛАДИМИР Бетхер Тошкентдаги подшипниклар ремонти заводининг илғор токарларидан. Уни асбобсозлик цехида кўпчилик яхши танийди. Владимир Бетхер сидқидилдан меҳнат қилиши ва актив жамоатчилик фаолияти билан коллективда обрў топган.

М. Нуриддинов суратга олган.

● *Колхозда кооператив*

«ФАРОВОН» ХИЗМАТДА БЎЛАДИ

Деҳқонларимизнинг катта меҳнат ва машаққатлар эвазига етиштирган маҳсулотларини сира нобуд қилмай халққа етказиб беришда қайта ишлаш цехларининг аҳамияти каттадир. Илғор хўжаликлар ҳозир ана шу йўлдан дадил бормоқдалар. Бу соҳада уларга кооперативлар ёрдамга келаётир.

Калинин районидаги Куйбишев номли колхозда ҳам бу имкониятдан самарали фойдаланишга киришилди. Шу йилнинг март ойида кооперативчилар билан келишилди. Уларга ер ажратиб берилди. Шартномага мувофиқ кооперативчилар ер учун ижара ҳақи ва цех ишга тушгач эса олинадиган фойданинг 20 процентини колхозга тўлайдиган бўлдилар.

— Яна узоғи билан 10 кундан сўнг,— дейди колхоз раиси Зоир Ниёзов,— цех ишга тушади. 3 миллион шартли банка маҳсулот ишлаб чиқариш қувватига эга бўлган бу кичик корхонадан умидимиз катта. Бу ерда помидор шарбати, бодринг ва бошқа маҳсулотлардан ҳар хил тузламалар тайёрланади, шунингдек, мураббо ишлаб чиқарилади...

Ҳозир колхозда айни пишиқчилик. Ҳар куни шаҳарликларга 15—20 тонна карам, бодринг ва бошқа сабзавот маҳсулотлари етказиб берилмоқда. Цех ишга тушгач ана шу маҳсулотларнинг бир қисми тўғридан тўғри даладан бу ерга келтирилади.

— Цехни маҳсулот билан фақат колхознинг ўзи таъминлайдими?

— Йўқ,— дейди раис,— қўшни хўжаликлар билан ҳам келишиб олинган. Улар ҳам маҳсулотларини топширишлари мумкин.

Хўжалик ерларининг бир қисми шаҳар қурилишига олиб қўйилгач, экин майдонлари анча камайиб қолганлиги ҳеч кимга сир эмас. Бундай шароитда ҳар бир қарич ердан оқилона фойдаланиш, етиштириладиган маҳсулотни тўла-тўкис сақлаб қолиш ва истеъмолчига етказиб бериш ғоят муҳимдир. Ана шу мақсадда ижара, пудрат ва меҳнатни ташкил этишнинг бошқа усулларидан фойдаланиш, кооперативлар билан ҳамкорликда фаолият кўрсатиш ғоят муҳимдир.

Ҳозир хўжаликдаги Баҳром Турсунов, Турсун Султонов ўртоқлар бошлиқ бригадаларга 60 дан ортиқ пудратчи оила уюшган. Улар бор имкониятлардан фойдаланиб, деҳқончиликда яхши натижаларга эришмоқдалар. Шунинг учун ҳам маҳсулот топшириш кундан-кунга авж олдирилмоқда. Колхоз пландаги 4300 тонна ҳисобидан ҳозиргача салкам 3 минг тонна сабзавот ва бошқа маҳсулотлар топширди.

План албатта бажарилади. Деҳқонларнинг аҳди қатъий.

Н. ИСАЕВ.

ДУНЁ ВОҚЕАЛАРИ

ХАРАРЕДАГИ УЧРАШУВ

Хараре, 22 август. ТАСС мухбири Юрий Пичугин хабар қилади: Африкадаги саккиз давлат раҳбарлари Анголада тинчликни тиклаш йўлларини кўриб чиқиш учун бугун Зимбабве пойтахтига тўпландилар. Маълумки, уч ой муқаддам Ангола ҳукумати можарони миллий яраш асосида сиёсий йўл билан ҳал қилиш комплекс планини таклиф қилганди. Июнь ойида Заирдаги Гбадолита шаҳрида бу планни амалга ошириш тўғрисида УНИТА билан принципиал аҳдлашувга эришилди. Бироқ бу гуруҳ сўнгги вақтда қуролли ҳаракатлар ва террорчилик ишларини тўхтатиш юзасидан зиммасига олган мажбуриятни кўп марта бузди.

Харареда бир кунлик кенгаш воқеаларнинг ривожланишини таҳлил этиб, тинчликка эришиш йўлидаги куч-ғайратларни давом эттириш ва фаоллаштириш мақсадида муштарак позицияни ишлаб чиқиши керак. Замбия президенти Кеннет Каунда учрашувни очиш чоғида таъкидлаганидек, Ангола даги аҳволни нормал изга солиш «бутун регион учун ҳаёт-мамот масаласидир» шу билан бир вақтда у Анголада тинчлик ва барқарорликни тиклашни ҳар қандай йўл билан барбод этишга уринаётган кучлар бор, деб таъкидлади.

Махфий ўтаётган кенгашда Ангола, Габон, Замбия, Зимбабве, Заир, Конго, Мозамбик, Сан-Томе ва Принсипи президентлари қатнашмоқдалар.

ҚОНЛИ ЖАМОА ТЎҚНАШУВЛАРИ

ИСЛОМОБОД. Покистондаги энг йирик шаҳар бўлган Карочи тепасида қуюқ тутун бурқсиб турибди: уй-жойлар, дўконлар, автомобиллар ёнмоқда.

Кўчалардан пулемёт ўқидан илма-тешик бўлиб кетган ҳарбий юк машиналари қатнамоқда. Кечалари портлашлар бўляпти, автоматлардан ўқ узилмоқда, ярадорлар оғриққа чидамай инграмоқда, аёллар фарёд кўтаришмоқда. Шаҳарда бир ҳафтадан буён Покистоннинг шимоли-ғарбий вилоятида муқим яшаб келган пуштунлар билан Ҳиндистон ва Бангладешдан кўчиб келган муҳожирлар ўртасида қонли жамоа тўқнашувлари давом этмоқда. Қуролли тўқнашувлар оқибатида 20 киши ўлди, неча ўнлаб одамлар яраланди. Тартибсизлик чиқиб кетган районларда кеча-кундуз комендантлик соати жорий этилди. Шу воқеалар муносабати билан Синд вилоятининг бир қанча бошқа шаҳарларида вазият кескинлашди. Маъмурлар бу ғалва-тўпалон Карочидан ташқарига ёйилмаслиги учун чоралар кўришмоқда.

ҲУКУМАТГА ҚАРШИ «УРУШ»

● ДЕҲЛИ. Ҳиндистоннинг Жамму ва Кашмир штатида ҳаракат қилаётган покистонпараст террорчи группа раҳбарларидан бири Муҳаммад Озод Инқилобий Ҳиндистон ҳукуматига қарши «уруш» эълон қилди. Муҳаммад Озод Инқилобий Сринагар шаҳрида тарқатган баёнотда илгари қамоққа олинган террорчиларни озод қилиш ҳамда штатнинг қонун чиқарувчи мажлисининг мусулмонлар бирлашган фронти партиясидан сайланган аъзолари истеъфо беришни қатъий талаб қилинган. Акс ҳолда «Балакотдаги операция» деган группага бошчилик қилаётган инқилобий депутатлар ва бошқа «сотқинлар»дан ўч олиш, Кашмир водийсида террорчилик ҳаракатларининг янги туркумини ташкил этиш билан пўписа қилмоқда.

«Балокотдаги операция» группаси «Жамму ва Кашмирни озод қилиш фронти», «Талабаларнинг ислом уюшмаси» каби покистонпараст йирик тўдалар билан биргаликда сўнгги кунларда Сринагар ҳамда штатнинг бошқа шаҳарларида юз берган жуда кўп портлашлар учун асосий жавобгардир.

СЎНГГИ СОАТДА

● ИСЛОМОБОД. Покистоннинг Панжоб вилоятидаги Лохур шаҳрида полиция патрули ўтказган рейд кутилмаган даражада натижали бўлди. Полициячилар шубҳали кўринган автомобилни тўхтатиб, ҳайдовчи ўриндиғи остидан ва машина двигателидан пухта яширилган героин солинган халтачаларни топдилар. Тартиб посбонлари Покистоннинг Афғонистон билан чегарадош Шимоли-Ғарбий районларидан Лохурга келган иккита наркотик моддалар билан яширин савдо қилувчилардан жуда яхши тозаланган 124 килограмм наркотик модда топиб олдилар.

Қўлга туширилган героин Покистондаги Панжоб полициясининг кенг шоҳобчали ва қудратли наркомафияга қарши курашнинг бутун тарихида қўлга туширган энг кўп моддадир. Б. Бхутто ҳукуматининг наркомафияга қарши фаол кураш олиб боришга уринишлари афюн билан савдо қилувчиларнинг қаттиқ қаршилигига дуч келмоқда.

● ПНОМПЕНЬ. КХМЕР томонларидан бирортасига ҳам Америка ҳарбий ёрдами берилмаслиги керак, дейилади КХМЕР муҳожирларининг АҚШда жойлашган «Камбоджани қутқаринг!» деб аталган ташкилоти раиси Чанг Сонгнинг бу ерда эълон қилинган мақоласида.

АҚШ конгресси бу йил Камбоджа оппозицияси учта тўдасидан иккитасига Америка қурол-яроғларини етказиб беришни маъқуллади.

АҚШ маъмурияти оппозициядаги «нокоммунистик» тўдаларга етказиб берилаётган ҳарбий анжомлар ҳозирги вақтда оппозициячилар коалициясининг ҳарбий жиҳатдан энг қудратли қисми «Қизил кхмерлар»га тенглашишга эришишга умид қилмоқда, деб ёзади КХМЕР муҳожирларининг вакили. Бироқ, деб давом этади у, бу қурол кхмерларга қарши ишлатилади. «Мен барча америкаликларни камбоджаликлар ўлдирилишини тўхтатишда ёрдам беришга чақираман. Американинг ёрдами гуманитар эҳтиёжларга қаратилиши, Камбоджа можаросини сиёсий йўл билан ҳал этиш доирасида ватанига қайтиши лозим бўлган Камбоджа қочоқларига билим бериш ва уларга касб ўргатиш мақсадларига хизмат қилиши лозим».

(ТАСС, 22 август).

52 КИШИ ҚАМОҚҚА ОЛИНДИ

ҚОҲИРА. Мисрда шиаларнинг яширин экстремист ташкилоти аъзоларидан 52 киши қамоққа олинди. Уларнинг иши кўриб чиқиш учун давлат хавфсизлигининг олий судига ўтказилди.

Араб республикасининг бош прокурори Жамол Шаумон шу ҳақда хабар берар экан, қамоққа олинганлар мамлакатдаги мавжуд тузумни зўравонлик билан ағдариб ташлашга тайёргарлик кўришда айбланмоқдалар, деб уқтирди.

Маҳаллий матбуот хабарларига кўра, АҚШ, Исроил, Саудия Арабистони, Ироқ ва Қувайт ваколатхоналарига қарши қўпорувчилик операциялари ўтказиш ҳам мазкур ташкилотнинг вазифаларидан эди. Мисрнинг махсус хизмат маҳкамалари ушбу ташкилотга қарашли қурол-яроғ ва портловчи моддалар яшириб қўйилган жойни топганликлари ҳам, жумладан, шундан далолат бериб турибди.

(ТАСС, 21 август).

ХАБАРЛАР ОҚИМИ

ПАРИЖ. Ливандаги аҳвол ва Яқин Шарқдаги ана шу мамлакатга нисбатан Франция бундан буён тутадиган йўл француз матбуотининг асосий мавзуларидан бири бўлиб қолмоқда.

«Монд» газетасининг ҳабар беришича, Франциянинг давлат министри, ташқи ишлар министри Ролан Дюма Европа иқтисодий ҳамжамиятига аъзо бўлган мамлакатлар дипломатия ваколатхоналари вакилларининг Ливанга бағишлаб фавқулодда кенгашини ўтказишни таклиф этди. Янги ташаббуснинг тафсилотлари маълум эмас, аммо, «Котидьен де Пари» газетасининг таъкидлашича, бир қанча манбалар ана шу ташаббуснинг уч бандини тилга олмоқда: булар орасида шошилинч инсонпарварлик ёрдами кўрсатиш, аввало, озиқ-овқат жўнатиш, ўт очишни тўхтатишга даъват, шунингдек Парижнинг бундан буёнги барча тадбирларини умумий бозор қўллаб-қувватлаши сингари тадбирлар бор.

Франция Президенти Ф. Миттеран Испанияда бўлган матбуот конференциясида (у бу мамлакатга сафар қилган эди) Парижнинг вазифаси «тинчликпарварлик тусида» бўлади ва диний эътиқодидан қатъи назар барча ливанликларга ёрдам беришга хизмат қилади, деб таъкидлаган. «Либерасьон» газетаси шу ҳақда хабар берди. Аммо, деб ёзди газета, Франция стратегиясининг конкрет мақсадлари хусусида ҳозирча тўла ойдинлик йўқ.

●

БАЙРУТ. Якшанба куни маҳаллий радиостанциялар эшиттирган хабарга кўра, «Инқилобий адолат ташкилоти» Байрутдаги Ғарб ахборот агентликларига баёнот текстини тарқатди.

Мазкур баёнотда агар АҚШ Францияга тазйиқ ўтказмаса ва Ливан қирғоқларига сузиб бораётган Франциянинг жанговар кемаларининг қайтиб кетишига шу мамлакатни ишонтирмаса, Американинг гаровга олинган фуқароларини бу ташкилот қатл этади, деб дағдаға қилинади.

●

ПАРИЖ. Франциянинг Ўрта денгиз соҳилида жойлашган Тулон ҳарбий портидан бугун эрталаб Франция ҳарбий денгиз кучларининг «МЕЗ» ҳарбий танкери чиқди ва Ливан соҳиллари томон йўл олди. Бу Франция ҳукумати «инсонпарварлик миссияси» доирасида, хусусан, Ливандан француз гражданларини олиб кетиш эҳтимоли учун Ўрта денгиз шарқий соҳилига юборган саккизинчи ҳарбий кемадир. Бу кема «ВАР» ҳарбий танкери билан биргаликда «ФОШ» авианосеци бошчилик қилаётган ҳарбий кемаларни ёнилғи билан таъминлаши лозим.

Франциянинг расмий раҳбарлари бу кемаларнинг вазифаси тинч вазифалар эканлигини таъкидласа ҳам матбуот буни шубҳа остига олмоқда. Саккизта кема инсонпарварлик тадбирига мутлақо ўхшамайдиган операцияга қатнашмоқда, деб таъкидлайди «Юманите» газетаси. Унинг ёзишича, Ливан ишларига ҳарбий йўл билан аралашиш хавфи одамларни ҳаяжонга солмоқда ҳамда ҳам христиан, ҳам мусулмон динидаги ливанликлар хавфсизлигини зарба остида қолдиради.

Дунай-Қора денгиз канали Румыния учун муҳим иқтисодий аҳамиятга эга. У мамлакатнинг жанубий йўналишида қатновчи темир йўлларда ташиладиган юкларнинг ярмини ўз зиммасига олган. Каналнинг бош ўзани узунлиги 62 километрдан ошиқ бўлиб, Чернаводэдан Аджиджигача чўзилган. Унинг иккинчи тармоғи Поарта — Албэ — Мидия — Нэводари йўналиши бўйлаб ўтади. Румин Қора денгиз портлари Европа дарё кемалари йўллари билан туташди. Дунай билан Қора денгиз орасидаги масофа эса 400 километрга қисқарди.

Каналда тўртта — Басарабидаги янги дарё порти, Чернаводэ, Меджидия ва Аджиджидаги йирик дарё-денгиз портлари бунёд этилди. Канал бўйлаб йилига 80 миллион тоннага яқин руда, кўмир, прокат, цемент, ғалла, қурилиш материаллари, фосфат ташилади.

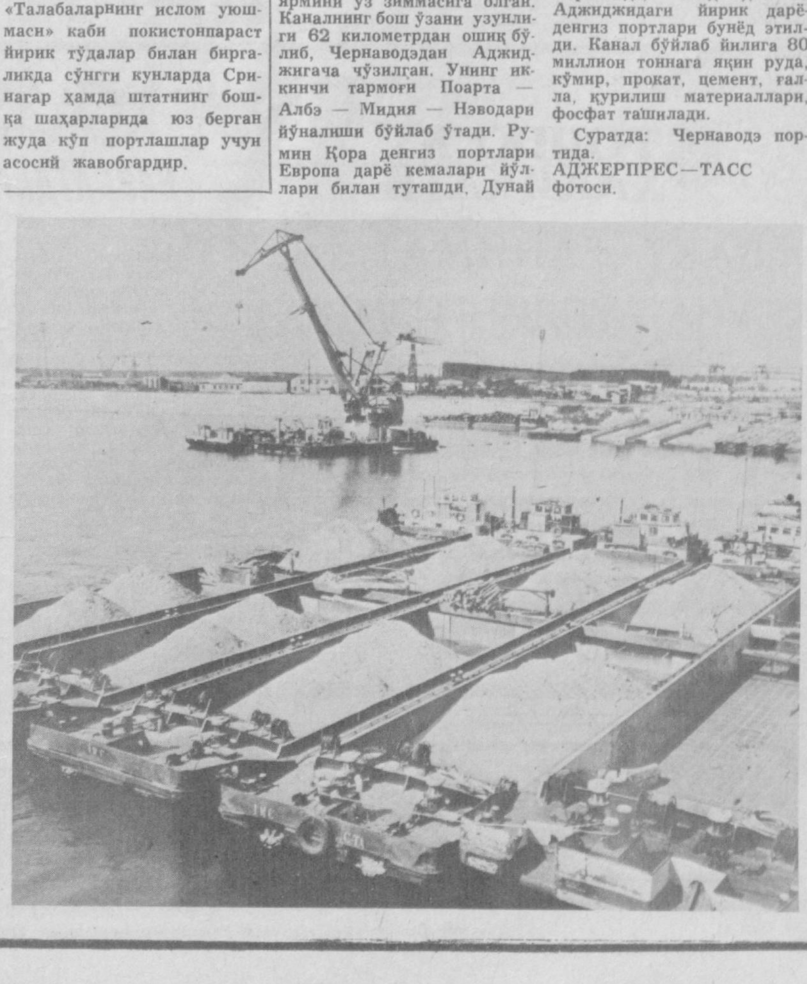

Суратда: Чернаводэ портида.
АДЖЕРПРЕС—ТАСС фотоси.

● Тошкент шаҳрининг Юнусобод даҳасида янги тамаддихона очилди. «Баҳодир» деб номланган ҳамда ўзбек меъморчилигининг қадимий услублари кўринишида қурилган ушбу ошёнда миллий таомларимиздан тановул қилиб, бир пиёла чой устида суҳбат қилиш, дам олиб яхши ҳордиқ чиқариш мумкин. Суратда: «Баҳодир»нинг ташқи кўриниши.

Суратчи М. НУРИДДИНОВ.

МЕҲМОНХОНАЛАР УЧУН

Республикамиз меҳмонхона хўжаликларини мутахассис кадрлар билан таъминлашда Тошкентдаги 24-ҳунар-техника билим юрти катта ҳисса қўшяпти. Бу масканда асосан бўлажак официант, кассир, қандолатчилар ўқитилиб, шаҳримиз меҳмонхоналарига ишга юборилмоқда. Билим юрти чет эл туристлари ташкилотлари буюртмаси асосида ҳам иш кўради.

Шаҳримизда янги қурилаётган «Семурғ» меҳмонхонасини зарур касб эгалари билан таъминлаш мақсадида билим юрти зиммасига маълум вазифалар юкланди. Чет эллик меҳмонлар учун мўлжалланган бу катта меҳмонхонада кўплаб бухгалтерлар, инженерлар, иқтисодчилар меҳнат қилишади. Уларнинг ҳар томонлама малакали бўлиши юзасидан Ўзбекистон ССР Халқ таълими министрлиги билан келишиб олинди. Шунга кўра Тошкентдаги халқ хўжалиги, политехника, чет тиллар педагогика институтлари бу масала билан шуғулланишга киришдилар.

С. ОДИЛОВА.

ОИЛАВИЙ ҲАНГОМАЛАР

ҚАЧОН ҚАЙТИШГА БОҒЛИҚ

Кўчага отланган эр ҳавонинг авзойини кўриб, деди:

— Бугун кечқурун бўрон бўлади, шекилли?

— Уйга вақтида қайтсангиз ҳеч нарса бўлмайди,— жавоб берди хотини чимирилганча.

ХУШХАБАР

Тўйдан кейин бир неча ой ўтгач, келин эрига деди:

— Азизим, яқинда оиламизга учинчи одам қўшилади.

— Ростданми?— хурсанд бўлиб кетди қуёв.

— Ҳа, рост. Кейинги ҳафта бизникига ойим кўчиб келмоқчилар.

КУТИЛМАГАН СОВҒА

Дўконга кирган харидор сотувчидан илтимос қилди:

— Шу учта дастрўмолни яхшилаб ўраб берсангиз. Мен уларни хотинимга совға қилмоқчи эдим.

— Кутилмаган ҳадя бўларкан-да...

— Бўлмаса-чи! Ахир у қишлик пальто кўтариб келади, деб умид қилаяпти-да.

АЙНИ МУДДАО

— Хоним, эрингиз ҳеч нарсани ўйламаслиги, ҳамиша хотиржам бўлмоғи лозим.

— Лекин, доктор, у менинг гапларимга қулоқ солмаяптида!

— Жуда яхши, бу — айни муддао.

САЛОМИГА ЯРАША

Хотин навбатда туриб ўзи учун шляпа сотиб олди ва дарров уни бошига кийди. Эрига бу харид унча маъқул тушмади, шекилли, энсаси қотиб деди:

— Каллангдаги нарсани шляпа деб аташга тилим бормаяпти...

Бир гапдан қолгиси келмаган хотин ҳам дарҳол узиб олди:

— Шляпангиз остидаги нарсани калла деб аташга тилим бормаса ҳам чидаб келаяпман-ку!

У. АБДУШОҲИДОВ.

● *Китоб-китобхон*

ХОРИЖИЙ ШАРҚ ТИЛЛАРИГА

Қардош республикалар адиблари ижоди билан хорижий шарқ китобхонларини таништириб боришда «Радуга» нашриёти Тошкент бўлими коллективининг роли каттадир. Кейинги йилларда жаҳон тилларига таржима қилинаётган асарлар кўлами анча кенгайди, таржима ишларига турли миллатга мансуб ижодкорлар жалб этилди. Улар билан ҳамкорликда бажарилаётган ишлар ҳақида сўзлаб беришни шарқ тиллари адабиёти редакцияси мудири Тоҳир Исоқович ИБРОҲИМОВдан илтимос қилдик.

— Редакциямиз ижодий ходимлари таржима қилаётган бадиий асарлар асосан хорижий шарқ мамлакатларига юборилмоқда, -дейди Тоҳир Исоқович. — Бу йил 15 та асар нашр этилмоқда. Шу кунгача уларнинг саккизтаси босиб чиқарилди. Бу китоблар Бутуниттифоқ халқаро китоб савдоси бирлашмаси орқали ҳинд, араб, бенгал китобхонларига етказиб берилмоқда. Уларнинг ҳар бири эҳтиёжга қараб 10-15 минг нусхада чоп этилган.

Хорижий шарқ китобхонларида машҳур грузин ёзувчиси Нодар Думбадзенинг «Абадият қонуни» романи, Ленин ва Давлат мукофотлари лауреати Василь Биковнинг «Альп балладаси,» «Тонг отгунча омон бўлсак бўлгани» повестлари катта қизиқиш уйғотса ажаб эмас. Бу асарларда инсоннинг руҳий кечинмалари жуда ҳам усталиқ билан тасвирланган. «Диққат, чегара» ҳикоялар тўплами эса саргузаштга қизиқувчи ёш китобхонларга мўлжалланган.

Хорижий халқлар ўзбек, умуман Ўрта Осиё халқлари оғзаки ижодига ҳам қизиқадилар. Бизнинг ранго-ранг эртакларимизни завқ-шавқ билан ўқишлари ҳақида кўплаб хатлар оляпмиз. Дўстларимиз талаб ва истагини ҳисобга олиб, тез-тез эртаклар тўпламларини ҳам нашр этиб боряпмиз. Шу йил июнь ойида «Қозоқ халқ эртаклари» китобларини 15 минг нусхада бенгал тилида чиқардик. Бугун-эрта рус ёзувчиси Валентин Распутиннинг «Аср бўйи яшагин, муҳаббатинг сўнмасин» асарини ҳинд тилида, Ҳамза мукофотининг лауреати таниқли ўзбек адиби Пиримқул Қодировнинг «Заҳириддин Бобур» романининг биринчи қисмини бенгал тилида 10 минг нусхада китобхонларга тортиқ қиламиз. Шу йилнинг охиригача романнинг иккинчи қисми ҳам нашрдан чиқади. Бундан ташқари, рус классик ёзувчиси Александр Островскийнинг «Сайланма пьесалари» араб тилида, рус ёзувчиси Леонид Соловьёвнинг Насриддин афанди ҳақидаги «Осойишталикни бузғувчи» қиссаси ҳинд тилида босилиб чиқади.

Биз таржималарнинг сифатли бўлиши устида алоҳида қайғурмоқдамиз. Шу мақсадда таржимонларнинг аксарияти чет эллардан таклиф қилиняпти. Улар уй-жой билан таъминланмоқда, унумли ишлашлари учун барча шароитлар яратиб берилмоқда. Юқори малакали таржимон—ёзувчи Манзар Салим 14 йилдан бери бўлимда ишлаб келяпти. Шу йиллар давомида совет ёзувчиларининг 30 дан ортиқ асарларини урду тилига таржима қилди. Улар орасида Ҳамза Ҳакимзода Ниёзийнинг «Шарққа баҳор келди» шеърий тўплами, ўзбек адиби Пиримқул Қодировнинг «Заҳириддин Бобур», Одил Ёқубовнинг «Улуғбек хазинаси» каби асарлари ҳам бор. Яна бир ҳинд таржимони Матхур Кумар ҳам китобхонларга яхши таниш. У бўлимимизда 12 йилдан бери ижод қилиб келяпти. Совет адабиёти намуналари билан бенгал китобхонларини таништиришда моҳир таржимон Пурнима Митранинг хизмати катта бўляпти. Малик Хасан Жасим, Шардан Шевкет Мусса эса асарларни араб тилига таржима қилишмоқда. Чет эллик таржимонлар бўлим муҳаррирлари билан яқин алоқададирлар.

Суннатулла Каримов, Жаҳонгир Мусаев, Музаффар Хўжаев каби тажрибали муҳаррирлар ҳар бир асарнинг ўқимишли ва сифатли чиқишига катта ҳисса қўшишмоқда.

Суҳбатни Р. УСМОНОВА ёзиб олди.

ГАЗЕТХОН ГАЗЕТА ҲАҚИДА

ОЧЕРК, ҲИКОЯЛАР КАМ

«Тошкент ҳақиқати» менинг доимий ҳамроҳим десам ҳам бўлади. Уни мунтазам, синчиклаб ўқиб бораман. Айниқса, таниқли журналистларнинг мақола, очерклари, фельетонлари менда катта таассурот қолдиради. Лекин кейинги пайтда ҳикоя, очерк, лавҳалар жуда кам берилмоқда. Газета, айниқса, унинг шанба сонлари буларсиз зерикарли бўлиб қолади.

Маълумки, ҳозирги пайтда қишлоқ Советларининг роли ва салмоғи ортиб, обрўси тикланмоқда. Шуни ҳисобга олиб «Маҳалла комитетлари ҳаётидан» рубрикаси ҳам очилса дейман.

Жўра ИСМОИЛОВ.
Оржоникидзе районидаги Дўрмон маҳалла комитетининг раиси.

ШОВҚИН— МУАММО

Барча газеталар каби «Тошкент ҳақиқати» ҳам кейинги пайтларда табиат мутаносиблиги, экологик мувозанат ҳақида кўп ёзмоқда. Лекин, ушбу мавзу юзасидан турли соҳалардаги номаъқулчиликларни дадил фош этаётган редакция аҳли бир объектни назаридан қочириб қўяётганга ўхшайди. У ҳам бўлса пойтахт аэропортидир.

Бу сервиқор иншоот атрофида истиқомат қилиб, ишлаётганлар унинг шовқинидан қулоқлари қоматга келиб, зириллайвериб охири тўкилиб тушаётган дераза ойналарини янгилашдан чарчашади. Газетамиз эса пойтахт шаҳарнинг шундоққина ичида жойлашган бу суронли объект ҳақида кескин бир фикр билдирмаяпти.

Ахир, аэропорт ҳазилакам шовқин манбаими? Шовқин эса маълумки шаҳар экологик муаммолари орасида энг жиддийсидир. Мазкур муаммони тезроқ ҳал қилишга редакция ҳам қўшилишини истардик.

М. ҲАКИМОВА,
боғча тарбиячиси.

БИЗДА ЙЎҚМИ?

Тошкент шаҳри ва областида автомобилларни прокатга (вақтинчалик фойдаланишга) берадиган муассаса борми? Менимча йўқ. Нима учун? Наҳотки техник жиҳатдан анча ривожланган, тўкис жамиятда бундай хизмат турини йўлга қўйиб бўлмайди?

Балки, бу саволларим ноўриндир. Лекин, ўзим обуна бўлаётган газета саҳифаларида мени қизиқтирадиган мана шунга ўхшаш мавзулар ҳам қаламга олинишини тарафдориман.

А. ПЎЛАТОВ,
пенсионер.

ЖАМОАТЧИ СОВЕТ ҚАБУЛИ

«Тошкент ҳақиқати» газета редакцияси ҳузуридаги жамоатчилик Совети навбатдаги қабулни бугун — 24 август пайшанба куни соат 17.00 дан бошлаб ўтказади. Бу сафар меҳнаткашларни жамоатчилик Советининг аъзоси, Тошкент шаҳар суди раисининг гражданлик ишлари бўйича ўринбосари Улуғбек Набиев қабул қилади.

Жамоатчилик Совети Ленинград кўчаси, 32-уй, 7-қават, 742-хонага жойлашган. Телефонлар: 33-40-48; 32-53-54.

Янгича анъаналар

«Садоқат» давраға чорлайди

Кишиларнинг ҳамжиҳат бўлиб яшашида маҳалланинг аҳамияти ортиб бормоқда. Бу ерда истиқомат қилаётган кишилар маросимларда бир-бирларининг қувончлари, дардларига шерик бўладилар. Ўзаро меҳр, инсонийлик туйғуларини ҳис этадилар. Жамиятимизда рўй бераётган ўзгаришлар маҳаллалар ҳаётида ҳам ўзига хос янгича турмуш тарзини жорий этди. Узоқ йиллардан бери давом этиб келаётган азалий анъаналар ва расм-русумларимизга замонавийлик нафаси уфурмоқда, удумларимиз ўзгача мазмун, ўзгача маънавият касб этмоқда. Бу борада республика пойтахтининг Акмал Икромов район ижроия комитети маданият бўлимида ташкил топган «Садоқат» клубининг хайрли ишлари таҳсинга лойиқдир.

— Маҳаллаларда ўтказилаётган янгича учрашувлар, ўзига хос оқшомлар кўпчиликда катта қизиқиш уйғотмоқда,— дейди район ижроия комитети маданият бўлимининг мудири Музаффар Жаъфаров.— Биз кўпроқ қадимий расм-русумлар ва урф-одатларга янгича маъно беришга ҳаракат қилаяпмиз. Маълумки, илгарилари маҳаллаларда оқсоқолларнинг маслаҳати билан тўйлар йиғинлар ўтказилар эди. Ҳозир ҳам бундай тадбирларни тартибли ва ибратли бўлишига эътибор қилинади. Биз алоҳида сценарий бўйича ўтказаётган тадбирларимиз яхши таассурот қолдирмоқда. Жумладан «Соф муҳаббат — оила негизи», «Фарзандим — менинг бахтим» мавзуларидаги адабий мусиқали кечалар кўпчиликка манзур бўлди.

Ёзиқули Ҳудойбердиев номли маҳаллада бу клуб уюштирган «Қайнонам — онам менинг, келиним —болам менинг» оқшоми ҳам ўзига хос файзли даврага айланди. Бу гурунгда бахтини топган оилалар билан бирга мол-дунё деб тинчини йўқотаётган, ҳаётнинг қадрига етмаётган келинчаклар ҳақида ҳам гап борди.

Маҳалладаги «Энг яхши қайнона», «Энг яхши келин»ни аниқлаш учун ўтказилган қизиқарли тадбир ҳам эътиборга лойиқдир. Маҳалла фаоллари аксарият хонадонларда яхши қайнона келинлар истиқомат қилаётганликларига яна бир бор ишонч ҳосил қилдилар.

Халқимиз серфарзанд оилаларга қарата: «Ўнта бўлса ўрни бошқа...» дейди. Бу ҳикматнинг маъносини фарзанд ўстирганлар кўпроқ билади. «Садоқат» ташаббуси билан «Шарқ юлдузи» маҳалласида ўтказилган адабий мусиқали кеча фарзандлар истиқболига бағишланди. Бу тантанада янги туғилган болаларга гувоҳномалар топширилди. Маҳалладошлар ёш ота-оналарни қувонч кунлари билан қутладилар.

Ҳа, фарзандли бўлиш катта бахт. Аммо эл-юртга содиқ қилиб тарбиялаш осонмас., СССР Соғлиқни сақлаш министрлигининг маълумотларига кўра, бурноғи йили мамлакатимизда бир ёшгача бўлган 142200 нафар гўдак вафот этган. Ўзбекистонда мингта чақалоқдан 46 тасининг ҳаёти сақлаб қолинмаган. Лекин ёш онанинг уқувсизлиги туфайли ҳам дардга чалинаётган гўдаклар сони кам эмас. Буни ҳисобга олиб кеча мобайнида фарзандларни интизомли, ибратли, ҳунарли, ҳожатбарор қилиб тарбиялаган оилалар тилга олинди. Чақалоқни йўргаклаш, боқиш тартиби бўйича кўрик уюштирилди. «Биринчи қадам» деб номланган қадимий урф-одатларимиз намойиш қилинди.

Акмал Икромов номли маҳалланинг клуб-чойхонасида эса «Ён қўшним — жон қўшним» мавзуида кеча ўтказилди. Унда қўни-қўшничилик удумлари, меҳр-оқибат ҳақида фикр юритилди, дўстлик, биродарлик, ўзаро ҳурмат ва иззат каби фазилатлар ҳақида гап борди. Кечада таниқли олимлар, ёзувчи ва шоирлар, хонанда ва созандалар қатнашдилар. Қўшиқлар рақслар, аския ва мушоираларга уланди.

Бир умрга аҳду паймон қилган ёшларнинг тотув яшаб, чорак асрдан кейин кумуш, ярим асрдан кейин олтин тўйларини нишонлашлари ҳам янгича анъаналардан. Бир маҳаллада узоқ йиллар давомида иноқ яшаган ибратли оилалардан Санобар опа ва Абдусамиғ ака Абдазхўжаевлар ҳамда Олмазияхон опа ва Низомиддин ака Ҳакимовларнинг оила қурганликларига қирқ йил тўлиши муносабати билан уюштирилган «Ёқут тўй» тантанаси ҳам кеча иштирокчиларини беҳад мамнун этди. Бу икки хонадон соҳибларини маҳалла аҳли ҳурмат қилади. Низом акалар оиласида ўзбек, татар, корейс миллатига мансуб келин-қуёвлар иноқ-аҳил яшаяпти. Тўрт ўғил, бир қиз, 12 набира тарбиялашмоқда. Район ЗАГС бўлими мудираси Маъмура Юнусова иккала оилани табриклаб, уларга «Ибратли оила» белбоғ лентасини топширди, фахрий ёрлиқлар, гулдасталар тақдим этди.

Бу тантанада кўпчиликка танилиб қолган қизиқчи Обид Асомов, хушовоз хонанда Юлдуз Усмонова ва А. Қаҳҳор маданият уйи «Дурдона» ансамбли қатнашчилари тўй соҳибларини қутладилар.

Шу кунги тадбир сўз усталари томонидан яхши қўшничилик, иноқлик, аҳил оила қуриш, тотув яшашга даҳлдор мақолларни ҳозиржавоблик билан айтиш, шеърхонлик, ғазалхонлик анъаналари билан бойиганлиги учун ҳам жуда файзли бўлди. Бу оқшом маҳалладошларда унутилмас таассурот қолдирди.

«Садоқат» клубининг бундай ибратли ишларини бошқа маҳаллаларда ҳам оммалаштирса арзийди.

Умида МАНСУРОВА.

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ВАҚТ ҒАНИМАТ, ОБУНА БЎЛДИНГИЗМИ?

Ҳурматли газетхонлар! 1990 йил газета ва журналлари учун обуна қилиш давом этмоқда. Келаси йил ҳам «Тошкент ҳақиқати» газетасини мунтазам олиб туришни истасангиз шу кунларда унга обуна бўлишни унутманг. Бунинг учун «Союзпечать» агентлигига ёки иш жойингиздаги, ўқув юрти ва турар-жойингиздаги жамоатчи матбуот тарқатувчиларга мурожаат қилсангиз бўлади. Улар Сизни келаси йил матбуоти учун обуна қилиб қўйишади.

«Тошкент ҳақиқати»га обуна исталган муддат учун чекланмаган миқдорда қабул қилинади.

Газетанинг ОБУНА ВАҲОСИ бир йилга — 7 сўм 68 тийин, олти ойга — 3 сўм 84 тийин.

● *Миш-миш ва ҳақиқат*

ФУТБОЛ

НАВБАТДАГИСИ КИМ?

● БУНДАН икки ойча муқаддам футбол шарҳловчиси Э. Аванесов «Пахтакор» командаси катта тренери В. Носовнинг кетиши ҳақида хабар берганда уни сал бўлмаса бўҳтончига чиқариб қўйишди. Дарҳол ЎзТАГ мухбирлари Т. Голубкина ва Е. Ефимов бу «шум хабарга» қарши мақола тайёрлашди. Улар «Ҳаммага манзур тренер...» сарлавҳали мақолаларида шундай деб ёздилар. «Бизда нима кўп — миш-миш кўп. Энди футбол ҳақида ҳам «антиқа» овоза тарқаб қолди. «Эшитдингизми, кетармиш...» деб шипшитишади. Буни қарангки, «Пахтакор»нинг янги устози команда билан хайрлашаётган эмиш, кимдир шундай дебди, биров шундай ёзганмиш...

Мақола муаллифлари В. Носовни моҳир устоз, ишбилармон тренер сифатида таърифлаб, уни ҳеч қаерга кетмаслигига кафил бўлишган. Бироқ уларнинг бу «кароматлари» узоққа чўзилмади. В. Носов команда ўйинчилари у ёқда турсин, республика футбол бўлими ва спорт комитети раҳбарларидан ҳам сир тутиб, жуфтакни ростлаб қолди.

«Пахтакор» — «Даугава» (Рига) учрашуви олдидан команда бошлиғи Ахбор Имомхўжаев билан суҳбатлашдим. У Виктор Носовнинг кетганлиги ҳақидаги масала узил-кесил ҳал бўлдими? деган саволимга лўнда қилиб «қочди, номардлик қилди» деб жавоб қилди.

Стадион радиоузели орқали команда устозлари таништирилганда дикторлар «катта тренер» деган иборани ишлатишмади. Унинг ўрнига команда раҳбарлари... деган сўзни ишлатишди.

Кеча бу масалани ойдинлаштириш мақсадида республика футбол бўлими бошлиғи В. Солохога телефон қилдик. У ҳам В. Носовнинг кетганини тасдиқлади. Тўлаган Исоқов катта тренер бўлиб қолдими, деган саволимизга эса жавоб бера олмади.

Энди «Пахтакор»га ким катта тренер бўларкин? Э-ҳа командага кимлар келиб кетмади. Уларнинг аксарияти республикамиз футбол шуҳратини ўйлашдан кўра, шахсий ҳузур ҳаловати, ҳамёнини қаппайтириш мақсадида келганлиги сир бўлмаса керак. Йил бошида команда ўйинчилари фикри билан ҳисоблашмай катта тренер Б. Абдураимовни вазифасидан бўшатиб, ўрнига Украинадан В. Носовни олиб келиб қўйган, республика футболига жавобгар бўлган шахслар бу қилмишларини қандай оқлашар эканлар?!

Ҳар бир тренернинг ўз иш услуби бор, албатта. Мана энди «Пахтакор»га янги тайинланадиган устоз албатта В. Носов изидан бормайди, ўзига яраша янгилик киритади. Бундай бўлиши табиий. Шундай экан, мавсумнинг айни ҳал қилувчи дақиқасида катта тренерсиз қолган «Пахтакор» бу йил ҳам олий лигага чиқиши амри маҳол.

Ш. УМУРЗОҚОВ,
«Тошкент ҳақиқати»нинг футбол шарҳловчиси.

* * *

27-тур ўйинларида қуйидаги натижалар қайд этилди: «Пахтакор» — «Даугава» — 2:0, (тўпларни И. Шквирин ва А. Абдураимовлар киритишди), «Гурия» — «Факел» — 3:0; «Қайрат» — АСК «Карпати» — 4:2; «Спартак» — «Торпедо» — 4:0; «Нефтчи» — «Котайк» — 1:1; «Динамо» (Бт) — «Нистру» — 4:1; «Кубань» — «Таврия» — 0:0; «Геолог» — МАСК — 0:0; «Шинник» — «Кузбасс» — 0:1; «Динамо» (Ст) — «Ростсельмаш» — 1:0;

«Пахтакор» 31 очко билан жадвалда тўртинчи ўринни эгаллаб турибди.

Муҳаррир Н. НАСИМОВ.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КИНОФИЛЬМЛАР ПРОКАТИ ИДОРАСИ

АВГУСТ ОЙИДА

ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ ШАҲАРЛАРИ ВА РАЙОНЛАРИ ЭКРАНЛАРИДА

Совет киносининг 70 йиллигига бағишлаб

ТЕМАТИК ФИЛЬМЛАР НАМОЙИШИНИ ЎТКАЗАДИ

ҲУЖЖАТЛИ ФИЛЬМЛАР:

Ангрен шаҳри, «Ангрен» кинотеатрида
26 августда — Элина Бистрицкая. Бир баҳор портрети.
27 августда — Совет киноси съезддан съездгача.
Янгиобод шаҳри, «Радуга» кинотеатрида
26 августда — Кинорежиссёр Александр Зархи. Портретга штрихлар.
27 августда — Василий Биков, «Фожиадан дарак» экран йўлида.
Янгийўл шаҳри, «Победа» кинотеатрида
26 августда — Болалар киноси байрами.
27 августда — Аслида рўй бериши мумкин бўлган видео саргузаштлар.
Бекобод шаҳри, «Юбилей» кинотеатрида
26 августда — Кинорежиссёр Юрий Райзман.
27 августда — Эльдор Рязанов. «Най учун унутилган куй».
Қибрай посёлкаси, «Союз» кинотеатрида
26 августда — Совға учун кино.
27 августда — Аллома (Режиссёр Эрмлер ҳаётидан бир неча кун).
Ғазалкент шаҳри «Бўстон» кинотеатрида
26 августда — Шукшин номи билан.
27 августда — Йиллар оша парвоз.
Чирчиқ шаҳри, «Навоий» кинотеатрида
26 августда — Юрий Тарич.
27 августда — Алов.

БАДИИЙ ФИЛЬМЛАР:

Бекобод шаҳри, «Юбилей» кинотеатрида
24—25 августда — Потапов ҳаётидан.
26—27 августда — Олқишлар, олқишлар...
Оҳангарон шаҳри, «Восход» кинотеатрида
24—25 августда — Путур кетган давра.
26—27 августда — Любовь Орлова.
Янгиобод шаҳри, «Радуга» кинотеатрида
24—25 августда — Севгига ишонаман.
26—27 августда — Касбим—киноактёр.
Олмалиқ шаҳри, «Олмалиқ» кинотеатрида
26—27 августда — Муваффақият.
Ангрен шаҳри, «Ангрен» кинотеатрида
24—25 августда — Пароль—«Регин меҳмонхонаси».
26—27 августда — Любовь Орлова.
Чирчиқ шаҳри, Химиклар маданият саройида
25 августда — Театр — менинг уйим. «Ҳаёт саҳифалари».
26 августда — Ҳаёт бир марта берилади.
Қибрай посёлкаси, «Союз» кинотеатрида
25 августда — Муюлишдаги малласоч аёл.
26 августда — Ўқ овози янграётган овлоқларда.
27 августда — Масхарабоз.
Янгийўл шаҳри «Победа» кинотеатрида
25 августда — Яхши ўтирибмиз.
26 августда — Гирдоб.
27 августда — Тамара Александровнанинг эри ва қизи.
Ғазалкент шаҳри, «Бўстон» кинотеатрида
25 августда — Ёш аёл учун эркак.
26 августда — Қузғунлар ўлжасини бўлишмайди.
27 августда — Бўрилар.
Чирчиқ шаҳри «Навоий» кинотеатрида
25 августда — Мардонаворлик билан.
26 августда — Жабрдийдалар даъво қилишмайди.
27 августда — Касбим — киноактер.

ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ АҲОЛИНИ ИШГА ЖОЙЛАШТИРИШ, ҚАЙТА ЎҚИТИШ ВА КАСБГА ЙЎЛЛАШ МАРКАЗИ

ИШГА ТАКЛИФ ҚИЛАДИ

«УЗБЕКМЕТАЛЛУРГСТРОЙ» қурилиш трестининг

Бекобод шаҳридаги саноат, турар-жой ва социал-маданий-маиший объектлар қурилишига:
ғишт терувчилар, дурадгор-бетончилар, монтажчилар, электр пайвандчилар.
Меҳнатга — ишбай-мукофот тариқасида ҳақ тўланади.
Ёлғиз ишчилар ётоқхона билан таъминланадилар. Бекобод шаҳрида пропискада турувчи оилали кишиларга 1—2 йил мобайнида уй-жой берилади.
Справкалар ва ишга йўлланмалар олиш юзасидан қуйидаги адресда жойлашган аҳолини ишга жойлаштириш шаҳар бюросига мурожаат қилинсин: Бекобод шаҳри, Аббосов кўчаси, 176-уй.

ЎРТА ЧИРЧИҚ РАЙОНИДАГИ

191-РЕМОНТ-ҚУРИЛИШ БОШҚАРМАСИГА:
ғишт терувчилар, сувоқчилар, бўёқчилар, дурадгорлар.
2-«ТАШОБЛАГРОПРОМСТРОЙ» ТРЕСТИНИНГ ҚУРИЛИШ-МОНТАЖ КОНСТРУКЦИЯЛАРИ КОМБИНАТИГА
дурадгорлар, газ-электр пайвандчилар, арматурачилар.
Меҳнатга — ишбай-мукофот тариқасида ҳақ тўланади.
Справкалар юзасидан қуйидаги адресга мурожаат қилинсин: Ўрта Чирчиқ район, Ижроия комитети, аҳолини ишга жойлаштириш район бюросига.

Театр

Навоий номидаги ўзбек давлат академик катта театрида — 24/VIII да Кармен, 25/VIII да Икки дил достони (19.00).

Цирк

Тошкент давлат циркида — Москва цирки артистларининг гастроллари (Совет циркининг 70 йиллигига бағишланади, — 19.30).

Тошкент область тайёрлов ва жўнатиш базаси коллективи базанинг собиқ директори

Умаржон ЮСУПЖОНОВнинг

вафот этганлигини чуқур қайғу билан билдириб, марҳумнинг оила аъзоларига таъзия изҳор қилади.

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ («ТАШКЕНТСКАЯ ПРАВДА»)

БИЗНИНГ АДРЕС: 700083, ТОШКЕНТ ЛЕНИНГРАД КЎЧАСИ, 32.

Муҳаррир ўринбосарлари — 335885, 325747, 337916; 325748; масъул котиб — 334808, 325353; масъул котиб ўринбосарлари — 325750; БЎЛИМЛАР: идеология — 325778; агросаноат — 325647; саноат, капитал қурилиш ва транспорт — 325749; маҳаллий советлар ҳаёти — 325733; социал масалалар — 325556; маданият — 325767; адабиёт ва санъат — 325553; ахборот, ҳарбий-ватанпарварлик — 325645; хатлар ва оммавий ишлар — 334048, 325354; жамоатчи совет қабулхонаси — 334048, 325354; эълонлар бўлими — 325727.